

**ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД
РІШЕННЯ
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ**

27 вересня 2023 року

м.Київ

Вищий антикорупційний суд (ВАКС) колегією суддів у складі
головуючого судді Дубаса В.М., суддів Ногачевського В.В. і Танасевич О.В. (далі – суд),
за участю:

секретаря судового засідання Омелянчук О.П.,
представників позивача Петрової Є.С., Туліна Р.А.,
представника третьої особи-1 Гринишина П.С.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні за правилами спрощеного позовного провадження
адміністративну справу за позовом

Міністерства юстиції України (код ЄДРПОУ 00015622, адреса: 01001, місто Київ, вулиця
Архітектора Городецького, будинок 13)

про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції»,
до

**Ростовського вертолітного виробничого комплексу Публічного акціонерного товариства
«Роствертол» імені Б.М.Слюсаря** (Ростовский вертолетный производственный комплекс Публичное
акционерное общество «Роствертол» имени Б.Н.Слюсаря, основний державний реєстраційний номер
1026102899228, ідентифікаційний номер платника податків 6161021690, адреса: 344038, російська
федерація, Ростовська область, місто Ростов-на-Дону, вулиця Новаторів, будинок 5)

за участю третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на сторони
позивача:

1) **Державне підприємство «Львівський державний завод «ЛОРТА»** (код ЄДРПОУ 30162618,
адреса: 79040, місто Львів, вулиця Патона, 1),

відповідача:

2) **Акціонерне товариство «Вертольоти Росії»** (Акционерное общество «Вертолеты России»,
основний державний реєстраційний номер 1077746003334, ідентифікаційний номер платника податків
7731559044, адреса: 115054, російська федерація, місто Москва, вулиця Велика Піонерська, будинок 1),

3) **Державна корпорація зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної
промислової продукції «Ростех»** (Государственная корпорация по содействию разработке, производству
и экспорту высокотехнологичной промышленной продукции «Ростех», основний державний реєстраційний
номер 1077799030847, ідентифікаційний номер платника податків 7704274402, адреса: 119991, російська
федерація, місто Москва, Гоголівський бульвар, будинок 21),

ВСТАНОВИВ:**1. Стислий опис судового провадження та вчинених процесуальних дій.**

19.09.2023 до ВАКС надійшла позовна заява Міністерства юстиції України (далі - позивач) із
проханням «застосувати до Ростовського вертолітного виробничого комплексу Публічного акціонерного
товариства «Роствертол» імені Б.М. Слюсаря (основний державний реєстраційний номер -
1026102899228; ідентифікаційний номер платника податків - 6161021690) санкцію, передбачену пунктом
1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції» та стягнути в дохід держави активи, щодо яких
Ростовський вертолітний виробничий комплекс Публічного акціонерного товариства «Роствертол» імені
Б.М. Слюсар (основний державний реєстраційний номер – 1026102899228; ідентифікаційний номер
платника податків – 6161021690), може вчиняти дії тотожні за змістом здійсненню права
розпорядження, які були виготовлені в межах контракту № 558-01/11 укладеного 10.01.2011 між ДП ЛДЗ
«ЛОРТА» та ПАТ «Роствертол» та фактично знаходяться у Державному підприємстві «Львівський
державний завод «ЛОРТА» (Код ЄДРПОУ 30162618, адреса: 79040, м. Львів, вул. Патона, буд.1), а саме:
- вироби 9С477 БД1.320.024 у кількості 9 комплектів: 1. виріб 9С477 БД1.320.024, заводський номер

29141445, експортний варіант; 2. виріб 9С477 БД1.320.024, заводський номер 60177227, експортний варіант; 3. виріб 9С477 БД1.320.024, заводський номер 60177228, експортний варіант; 4. виріб 9С477 БД1.320.024, заводський номер 29141447, експортний варіант; 5. виріб 9С477 БД1.320.024, заводський номер 29141449, експортний варіант; 6. виріб 9С477 БД1.320.024, заводський номер 29141446, експортний варіант; 7. виріб 9С477 БД1.320.024, заводський номер 29141448, експортний варіант; 8. виріб 9С477 БД1.320.024, заводський номер 29141450, експортний варіант; 9. виріб 9С477 БД1.320.024, заводський номер 29141452, експортний варіант;

- вироби И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01 у кількості 10 комплектів: 1. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141445, експортний варіант; 2. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141446, експортний варіант; 3. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141447, експортний варіант; 4. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141448, експортний варіант; 5. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141449, експортний варіант; 6. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141450, експортний варіант; 7. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141451, експортний варіант; 8. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141452, експортний варіант; 9. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141453, експортний варіант; 10. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141454, експортний варіант;

- вироби И-505.20-2М ТИСУ.468214.094-01 у кількості 2 комплектів: 1. виріб И-505.20-2М ТИСУ.468214.094-01, заводський номер 29101334, експортний варіант; 2. виріб И-505.20-2М ТИСУ.468214.094-01, заводський номер 60193113, експортний варіант».

Згідно із статтями 18, 31 Кодексу адміністративного судочинства України (далі - КАСУ) на підставі протоколу автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 19.09.2023 для розгляду цього позову визначено колегію суддів ВАКС у складі головуючого судді (судді-доповідача) Дубаса В.М., суддів Ногачевського В.В. і Танасевич О.В.

20.09.2023 ухвалою суду прийнято до розгляду позовну заяву і відкрито провадження в адміністративній справі за правилами спрощеного позовного провадження з повідомленням (викликом) сторін, а також залучено до участі в справі третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, 1) на стороні позивача - Державне підприємство «Львівський державний завод «ЛОРТА» (далі – третя особа-1), 2) на стороні відповідача: Акціонерне товариство «Вертольоти Росії» (далі – третя особа-2) та Державна корпорація зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех» (далі – третя особа-3).

Інші процесуальні дії у справі (забезпечення доказів, вжиття заходів забезпечення позову, зупинення і поновлення провадження тощо) не вчинялись.

Судовий розгляд справи розпочато та завершено 27.09.2023.

2. Стислий виклад позицій учасників справи.

2.1. Позиція позивача.

2.1.1. Позивач у позовній заяві обґрунтовував позов зокрема такими твердженнями:

«2.1. Загальні відомості про відповідача.

2.1.1. Ростовський вертолітний виробничий комплекс Публічне акціонерне товариство «Роствертол» імені Б.М.Слюсаря (далі ПАТ «Роствертол», Відповідач) є підприємством в російській федерації, що випускає гелікоптери марки "Мі", які використовуються в ході повномасштабного вторгнення. ПАТ «Роствертол» виконує повний цикл виробництва сучасної вертолітної техніки, що включає механозбірне, заготівельно-штампувальне та ковальсько-пресове, агрегатно- та монтажно-складальне виробництво, а також лопатевий завод. Для оцінки якості на підприємстві функціонує льотно-випробувальна станція.

Відповідно до п.9.1. Статуту ПАТ «Роствертол» імені Б.М.Слюсаря, затвердженого Рішенням загальних зборів акціонерів «Роствертол», від 14 січня 2022 року № 31/ВН .. органами управління Товариства є: вищий орган Товариства (Загальні збори акціонерів); колегіальний орган Товариства (Рада директорів); одноосібний виконавчий орган (генеральний директор, керуюча організація, керуючий).

Згідно п. 12.1. Статуту одноосібний виконавчий орган (генеральний директор, керуюча організація, керуючий) Товариства обирається строком на 3 (три) роки (якщо менший строк не передбачено рішенням про обрання).

Згідно п.12.3. Статуту одноосібний виконавчий орган (генеральний директор, керуюча організація, керуючий) без довіреності діє від імені Товариства.

Керуючою компанією (одноосібним виконавчим органом) ПАТ «Роствертол» є АТ «Вертольоти Росії»...- 81.480 % акцій ПАТ «Роствертол» належить Акціонерному Товариству «Вертольоти Росії»; -

14.610 %. акцій ПАТ «Роствертол» належить Державній корпорації зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех».

2.1.2 Холдинг «Вертольоти Росії» – один із світових лідерів вертольотобудівної галузі, єдиний розробник і виробник вертольотів країни-агресора і одна з небагатьох компаній у світі, що володіють можливостями проектування, виробництва, випробувань та технічного обслуговування сучасних гелікоптерів. Холдинг «Вертольоти Росії» входить до структури Держкорпорації «Ростех», а до складу холдингу входять конструкторські бюро, вертолітні заводи, підприємства з виробництва, обслуговування та ремонту комплектуючих виробів, авіаремонтні заводи, а також сервісні компанії, що забезпечують після продажний супровід техніки..

Таким чином, АТ «Вертольоти Росії» здійснює вирішальний вплив на ПАТ "Роствертол", оскільки АТ «Вертольоти Росії» є одноосібним виконавчим органом - керуючою компанією ПАТ «Роствертол» який, згідно Статуту ПАТ «Роствертол», може надавати обов'язкові до виконання вказівки та має ряд повноважень по управлінню товариством, у тому числі, але не виключно, повноваження у сфері організації та планування роботи підрозділів, філій та представництв Товариства, здійснення контролю за їх діяльністю; забезпечення сплати податків; забезпечення використання прибутку; відкриття банківських рахунків; несе відповідальність за стан та подальший розвиток технічного рівня виробництва, якості та надійності виробів (зразків) озброєння, військової та спеціальної техніки (п. 12.2.21. Статуту»); вирішує інші поточні питання діяльності товариства.

Рішенням Ради національної безпеки і оборони України (далі – РНБО) від 18 червня 2021 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (введене в дію Указом Президента України від 24 червня 2021 року № 265/2021) . до Акціонерного товариства «Вертольоти Росії» (Акционерное общество «Вертолеты России», відомості згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб Російської Федерації: основний державний реєстраційний номер – 1077746003334, ідентифікаційний номер платника податків – 7731559044 застосовано ряд санкцій, зокрема у виді блокування активів.

До Акціонерного Товариства «Вертольоти Росії» застосовано санкції такими країнами як США, Швейцарія, Японія.

Підставами застосування санкцій зазначено що АТ «Вертольоти Росії» JSCompany Russian Helicopters (Russian Helicopters) — найбільша російська компанія з виробництва гелікоптерів. АТ «Вертольоти Росії» (Russian Helicopters) — державна холдингова компанія, що здійснює нагляд за проектуванням, виробництвом, випробуваннями та обслуговуванням цивільних і військових гелікоптерів. На її частку припадає понад 90 відсотків російського гелікоптерного ринку і близько 10 відсотків світового ринку гелікоптерів. Гелікоптери цієї компанії використовуються Росією у війні проти України. Військові гелікоптери Ка-52 «Алігатор» виробництва Russian Helicopters були використані під час незаконного вторгнення в Україну в 2022 році. Тому АТ «Вертольоти Росії» (Russian Helicopters) несе відповідальність за матеріальну чи фінансову підтримку дій, які підривають або загрожують територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України.

2.1.3. Державна корпорація зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех» (далі – Державна корпорація «Ростех») — великий російський державний військовий конгломерат. Є основним постачальником російських військових і суміжних підприємств. Найбільші холдинги “Ростеху” займаються окремими напрямками: виробництвом танків (концерн “Уралвагонзавод”), вертольотів (“Вертольоти Росії”), літаків (Об’єднана авіабудівна корпорація), ракет (“Високоточні комплекси”), електроніки (“Техмаш” і “Радіоелектронні технології”) тощо. «Ростех» та його дочірні компанії надають кошти, економічні ресурси, товари та/або технології, які можуть сприяти дестабілізації України або підриву чи загрозі її територіальній цілісності, суверенітету чи незалежності України. (структура та підпорядкування підприємств містяться в схемі, зазначеній в статті «Машина війни: структура та обличчя російського військово-промислового комплексу» за посиланням: <https://texty.org.ua/articles/107405/mashyna-vijny-struktura-ta-oblychchya-rosijskoho-vijskovo-promyslovoho-kompleksu/>.

Рішенням Ради національної безпеки і оборони України (далі – РНБО) від 18 червня 2021 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (введене в дію Указом Президента України від 24 червня 2021 року 265/2021) до Державної корпорації «Ростех» застосовано ряд санкцій.

До Державної корпорації «Ростех» застосовано санкції такими країнами як Великобританія, США, Канада, Швейцарія, Австралія, Японія, Нова Зеландія. Також, Державна корпорація «Ростех» внесена до санкційного списку ЄС.

Підставами застосування санкцій зазначено те, що Державна корпорація «Ростех» є великим

російським державним військовим конгломератом, основним постачальником російських військових і суміжних підприємств, Державна корпорація «Ростех» та його дочірні компанії надають матеріальну чи фінансову підтримку дій, які підривають або загрожують територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України...

Державна корпорація «Ростех» на своєму офіційному сайті за посиланням <https://rostec.ru/news/rostvertol-ot-samoletov-k-vintokrylym-mashinam/> повідомляє:

«Сегодня ростовский «Роствертол» – один из лидеров отечественной вертолетной промышленности. Однако 1 июля 1939 года его история началась с производства не вертолетов, а самолетов. Здесь даже выпускался знаменитый «небесный тихоход» По-2. Но уже в 1956-ом было определено новое направление предприятия – производство винтокрылых машин. Так появились легендарные вертолеты: первенец Ми-1 и трудяга Ми-6, боевые Ми-24 и Ми-35М, «тяжеловес» Ми-26 и ударный Ми-28Н «Ночной охотник».

Відповідно до інформації з сайту за посиланням <https://ruper.org/ru/company/28798> 97.360 % акцій АТ «Вертольоти Росії» належить Державній корпорації зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех»...

2.1.4. Як вбачається з Випуски із Єдиного державного реєстру юридичних осіб від 29.08.2023 № ЮЭ9965-23-120180871 до основних видів діяльності ПАТ «Роствертол» належить, у тому числі: - п. 44. – 30.30.3 Виробництво гелікоптерів, літаків та інших літальних апаратів; до додаткових видів діяльності ПАТ «Роствертол» належить, у тому числі: - п. 54. – 33.16 Ремонт та технічне обслуговування літальних апаратів, включаючи космічні; - п. 58. – 45.20 Технічне обслуговування і ремонт автотранспортних засобів; - п. 96. – 77.35 Оренда та лізинг повітряних суден та авіаційного обладнання.

Згідно даних Випуски із Єдиного державного реєстру юридичних осіб від 29.08.2023 № ЮЭ9965-23-120180871 у ПАТ «Роствертол» наявні наступні ліцензії: - п.п. 110-115 – 61.РЦ.10.002.Л.000160.09.07 від 26.09.2007 – Діяльність у сфері використання джерел іонізуючого випромінювання (генеруючих) (за виключенням випадку, якщо ці джерела використовуються у медичній діяльності); - п.п. 128-133 – М002343ВВТ-ОПРУ від 05.04.2017 – Розробка, виробництво, випробування, установка, монтаж, технічне обслуговування, ремонт, утилізація і реалізація озброєння і воєнної техніки; - п.п. 189-194 – 11820-АТ від 27.07.2012 – Розробка, виробництво, випробування та ремонт авіаційної техніки; - п.п. 213-218 – Л052-00102-77/00144891 від 21.04.2022 – Сервісне обслуговування озброєння і воєнної техніки; - п.п. 219-224 – Л007-00102-77/00007247 від 10.04.2017 – Розробка, виробництво, випробування та ремонт авіаційної техніки, за винятком безпілотних авіаційних систем та (або) їх елементів, що включають безпілотні цивільні повітряні судна з максимальною злітною масою 30 кілограмів і менше.

Таким чином, ПАТ «Роствертол» є одним з провідних підприємств російської федерації по розробці гелікоптерів, таких як: Мі-35М; Мі-28Н «Нічний охотник», одноосібним виконавчим органом (керуючою організацією) якого є АТ «Вертольоти Росії», 97.360% акцій якого належать Державній корпорації зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех» – великому російському державному військовому конгломерату.

Вищезазначеними суб'єктами здійснюється розробка та постачання авіаційної техніки для збройних сил російської федерації.

2.2. Включення відповідача до національних санкційних списків

Згідно з частиною першою статті 51 Закону України «Про санкції» санкція, передбачена пунктом 11 частини першої статті 4 цього Закону, має винятковий характер та може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування та/або здійснення дій щодо матеріально-технічного забезпечення діяльності держави-агресора) вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі до резидентів у розумінні Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів».

Рішенням Ради національної безпеки і оборони України (далі – РНБО) від 19 жовтня 2022 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (введене в дію Указом Президента України від 19 жовтня 2022 року № 726/2022) до Ростовський вертолітний виробничий комплекс Публічне акціонерне товариство «Роствертол» імені Б.М.Слюсаря (Ростовский вертолетный производственный комплекс Публичное акционерное общество «Роствертол» имени Б.Н.Слюсаря, Rostov helicopter production complex Rostvertol named after B.N.Slyusarya PJSC). Відомості реєстраційний номер – 1026102899228; ідентифікаційний номер платника податків – 6161021690. Місцезнаходження юридичної особи – 344038, Російська Федерація, Ростовська область, м. Ростов-на-

Дону, вул. Новаторів, буд. 5 (344038, Российская Федерация, Ростовская область, г. Ростов-на-Дону, ул. Новаторов, д. 5) (пункт 131), (далі – підсанкційна особа), застосовано санкцію у виді блокування активів.

2.3. Міжнародні санкції, застосовані щодо Відповідача

До Ростовського вертолітного виробничого комплексу Публічне акціонерне товариство «Роствертол» імені Б.М.Слюсаря застосовано санкції такими країнами як США, Швейцарія, Японія.

Підставою застосування санкцій є наступні обставини: ПАТ «Роствертол», розташований у місті Ростов-на-Дону, входить до складу холдингу «Вертольоти Росії», який у свою чергу належить головній державній корпорація з виробництва зброї «Ростех». «Роствертол» випускає гелікоптери марки «Мі», у тому числі найважчий у світі серійний гелікоптер Мі-26, який може перевозити до 20 тон вантажу, а також Мі-35М і Мі-28Н «Нічний охотник». Використання російською армією Мі-35М у війні проти України у 2022 році задокументувала міжнародна OSINT-група Oryx. У російських ЗМІ також повідомляють, що модернізовані Мі-28НМ «добре показали себе під час проведення спеціальної військової операції в Україні».

2.4 Підстави застосування санкції, передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції» та докази на їх підтвердження

Згідно з абзацом першим частини першої статті 51 Закону України «Про санкції» санкція, передбачена пунктом 11 частини першої статті 4 цього Закону, може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування, та/або здійснювати дії щодо матеріально-технічного забезпечення діяльності держави-агресора) вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі до резидентів у розумінні Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів». Така санкція є винятковим заходом, обумовленим гостротою становища та необхідністю досягнення цілей, визначених частиною першою етапі 1 цього Закону, в умовах правового режиму воєнного стану. Такими цілями, встановленими у ст. 1 Закону України «Про санкції», є використання державою Україна суверенного права на захист своїх національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України.

Відповідно до частини другої статті 1 Закону України «Про санкції», санкції можуть застосовуватися з боку України по відношенню до іноземної держави, іноземної юридичної особи, юридичної особи, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність. Суб'єкти, які здійснюють терористичну діяльність, наведені в законі безвідносно до їх іноземної або української приналежності.

2.4.1. Участь Відповідача в організації (у тому числі плануванні, керівництві та координації, державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні) підготовки збройної агресії проти України, а також в організації безпосередньої збройної агресії проти України.

Підставами застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 цього Закону, є:

1) завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України, зокрема, але не виключно, шляхом:

г) взяття участі в організації (у тому числі плануванні, керівництві та координації, державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні) підготовки збройної агресії проти України, а також в організації безпосередньої збройної агресії проти України.

Відповідно до положень частини 1 статті 77 КАС України Міністерство юстиції України обґрунтовує зазначену підставу для стягнення майна наступними доказами:

Як вбачається з Виписки із Єдиного державного реєстру юридичних осіб від 29.08.2023 № ЮЕ9965-23-120180871 до основних видів діяльності ПАТ «Роствертол» належить, у тому числі: - п. 44. – 30.30.3 Виробництво гелікоптерів, літаків та інших літальних апаратів; до додаткових видів діяльності ПАТ «Роствертол» належить, у тому числі: - п. 54. – 33.16 Ремонт та технічне обслуговування літальних апаратів, включаючи космічні; - п. 58. – 45.20 Технічне обслуговування і ремонт автотранспортних засобів; - п. 96. – 77.35 Оренда та лізинг повітряних суден та авіаційного обладнання.

Згідно даних Виписки із Єдиного державного реєстру юридичних осіб від 29.08.2023 №ЮЕ9965-23-120180871 у ПАТ «Роствертол» наявні наступні ліцензії: - п.п. 110-115 – 61.РЦ.10.002.Л.000160.09.07 від 26.09.2007 – Діяльність у сфері використання джерел іонізуючого випромінювання (генеруючих) (за виключенням випадку, якщо ці джерела використовуються у медичній діяльності); - п.п. 128-133 –

М002343ВВТ-ОПРУ від 05.04.2017 – Розробка, виробництво, випробування, установка, монтаж, технічне обслуговування, ремонт, утилізація і реалізація озброєння і воєнної техніки; - п.п. 189-194 – 11820-АТ від 27.07.2012 – Розробка, виробництво, випробування та ремонт авіаційної техніки; - п.п. 213-218 – Л052-00102-77/00144891 від 21.04.2022 – Сервісне обслуговування озброєння і воєнної техніки;- п.п. 219-224 – Л007-00102-77/00007247 від 10.04.2017 – Розробка, виробництво, випробування та ремонт авіаційної техніки, за винятком безпілотних авіаційних систем та (або) їх елементів, що включають безпілотні цивільні повітряні судна з максимальною злітною масою 30 кілограмів і менше.

У річному звіті звіту ПАТ «Роствертол» за 2020 рік ..в останній наявній редакції на сайті за посиланням: <https://www.e-disclosure.ru/portal/company.aspx?id=3654> міститься наступна інформація:

«п 9. Пріоритетними напрямками діяльності Акціонерного Товариства. У 2020 році діяльність Товариства здійснювалася за такими пріоритетними напрямками: 1 Виконання Державного оборонного замовлення (ДОЗ) на постачання вертольотів Мі-28НМ, Мі-28УБ, ремонт гелікоптерів Мі-26 та Мі-28Н; 2 Виконання контрактних зобов'язань на постачання гелікоптерів та авіа майна для Інозамовників, навчання персоналу Інозамовників. 3. Виконання робіт зі створення вертольоту Мі-26Т2В, проведення робіт з імпортозаміщення комплектуючих виробів. 4. Виконання заходів Федеральної цільової програми «Розвиток оборонно-промислового комплексу Російської Федерації на 2011-2020 роки» (ФЦП-1). 5. Формування портфеля замовлень з постачання основної продукції та надання послуг, які забезпечують стабільну діяльність підприємства на період 2021-2023 років.

Крім того, 14 липня 2021 року міністр оборони російської федерації сергій шойгу відвідав завод «Роствертол», де він ознайомився із зразками військової техніки та йому повідомили про результати виконання державного оборонного замовлення. Також шойгу продемонстрували польоти вертольотів. «Плани у нас великі, ми продовжуємо замовляти гелікоптери темпом 15 машин на рік. У майбутньому будемо стабільно та планово замовляти нові машини», - сказав сергій шойгу. Також, міністр поспілкувався з працівниками заводу, подякувавши їм за сумлінну працю, «яка так необхідна країні». «Тут чудове виробництво, «Роствертол» - це історія нашої країни, нашої авіації, наших вертольотів», - зазначив міністр. Глава міноборони росії висловив подяку всім вітчизняним вченим і конструкторам, «які вчасно зуміли зберегти науковий потенціал, і багато іншого для того, щоб зробити той ривок, про який сказав у 2018 році наш президент під час послання до Федеральних зборів». Міністр шойгу впевнений, що росії за останні кілька років вдалося кардинально змінити ситуацію — і зараз збройні сили росії краще за інші країни оснащені сучасною технікою. Вказані відомості містяться в статті на сайті російського Інтернет видання «lenta.ru» за посиланням: <https://m.lenta.ru/news/2021/07/15/shoigu/amp/>.

З вищезазначених доказів вбачається, що ПАТ «Роствертол», завдає істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України, зокрема, але не виключно, шляхом активної участі в організації (у тому числі плануванні, керівництві та координації, державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні) підготовки збройної агресії проти України, а також в організації безпосередньої збройної агресії проти України, шляхом виробництва військової техніки на замовлення міністерства оборони російської федерації.

2.4.2 Участь Відповідача у постачанні продукції військового призначення, що використовується під час збройної агресії проти України...

Згідно з четвертим абзацом підпункту а) пункту другого частини першої статті 51 ЗУ «Про санкції», підставами застосування санкції передбаченої пунктом 11 частини першої статті 4 цього Закону є суттєве сприяння вчиненню дій або ухваленню рішень, зазначених у пункті 1 цієї частини, зокрема, але не виключно, шляхом:

- постачання/надання, зберігання зброї, боєприпасів, вибухових речовин, військової чи спеціальної техніки, інших засобів та знарядь здійснення збройної агресії проти України, забезпечення ремонту таких засобів і знарядь.

На сайті за посиланням: <https://xn--80aegj1b5e.xn--p1ai/factory/rostvertol> міститься інформація про ПАТ «Роствертол», у якій зазначено, що, на даний час, крім серійного виробництва транспортних гелікоптерів Мі-26Т і бойових гелікоптерів типу Мі-24 (Мі-35М), підприємство серійно випускає бойовий гелікоптер Мі-28, модернізований гелікоптер Мі-2А, йде підготовка до серійного випуску легкого навчально-тренувального гелікоптера Мі-60 МАІ.

На інформаційному ресурсі «ВПК.name» за посиланням: <https://vpk.name/library/ffk-b-m.html> міститься інформація про продукцію, яка виготовляється ПАТ «Роствертол», а саме: Важкий транспортний вертоліт Мі-26Т; Транспортно-бойові вертольоти Мі-24 (Мі-35); Бойовий вертоліт Мі-28Н(Е); Легкий модернізований вертоліт Мі-2А; Легкий вертоліт Мі-60МАІ; Лопаті несучого гвинта...

Як зазначалося раніше, одноосібним виконавчим органом - керуючою організацією ПАТ «Роствертол» є Акціонерне товариство «Вертольоти Росії», основним видом діяльності якого є

проектування, розробка, виробництво, модернізація, ремонт та технічне обслуговування сучасних гелікоптерів, який входить до структури Держкорпорації «Ростех».

07 серпня 2023 року на сайті «Риановости» за посиланням: <https://ria.ru/20230807/proizvodstvo-1888639828.html> міститься інформація: «Ростех» удвічі збільшив виробництво вертольотів на держоборонзамовлення. «Холдинг «Вертольоти Росії» збільшив випуск військових гелікоптерів вдвічі, повідомив глава «Ростеху» Сергій Чemezov на зустрічі з президентом рф володимиром путіним. «Що стосується вертольотобудування: у 2022 році наш холдинг «Вертольоти Росії» виробив 296 гелікоптерів... позаминулого року було 134. Значне зростання таке. Але це, звичайно, насамперед через збільшення ДОЗа. За ДОЗом ми збільшили виробництво вдвічі гелікоптерів військових», - сказав Чemezov. «Вертольоти Росії» випускають такі ударні машини, як Ка-52, Мі-28Н, військово-транспортні гелікоптери лінійки Мі-8. Усі вони активно застосовуються у зоні спеціальної військової операції».

Отже, ПАТ «Роствертол» розробляє та виготовляє військову техніку, зокрема, бойові гелікоптери, модернізовані гелікоптери, такі як Мі-24, Мі-35, Мі-28, Мі-60МАІ, чим посилює військовий потенціал російської федерації, яка залучає зазначену військову техніку під час здійснення агресії проти України.

Факт використання бойових, модернізованих гелікоптерів Мі-28 збройними силами країни-агресора проти України підтверджується Актом огляду відкритих джерел інформації від 10 липня 2023 року, наданим Службою безпеки України

1) У статті від 29.08.2022 року «Модернизированные Ми-28НМ зарекомендовали себя в СВО на Украине» на сайті російського інформаційного видання «НИКАТВ» за посиланням: <https://nikatv.ru/news/obshestvo/modernizirovannye-mi-28nm-zarekomendovalisebya-v-svo-na-ukraine> зазначається про модернізацію гелікоптера Мі-28Н до модифікації Мі-28НМ та вдале застосування вказаної авіаційної техніки в спеціальній військовій операції на Україні. Також, зазначено, що вказані гелікоптери застосовують нові протитанкові ракети «виріб 305», які також застосовані в спеціальній військовій операції на Україні. При цьому, в статті зазначається що всі гелікоптери сімейства Мі 28 вироблені на ПАТ «РОСТВЕРТОЛ».

2) У статті від 20.08.2022 року «В Кубинке показали новый вариант модернизации вертолета МИ 28Н» на сайті інтернет видання «Авиация России» за посиланням: <https://aviation21.ru/v-kubinke-pokazali-novuj-variant-modernizacii-vertolvota-mi-28n/> зазначається, що на міжнародному військово-технічному форумі «Армія-2022» була представлена нова модифікація гелікоптера Мі-28Н, з новим сучасним озброєнням. Також, в статті зазначено, що серійне виробництво гелікоптерів вказаної модифікації здійснює ПАТ «РОСТВЕРТОЛ».

3) У статті від 19.01.2023 року «Ударные вертолеты МИ-28 на передовой противотанковой борьбы на Украине получили новые ракеты» на сайті Інтернет видання «Иносми» за посиланням: <https://inosmi.ru/20230119/mi-28-259853759.html> зазначається, що для боротьби з броньованою технікою ЗСУ гелікоптери Мі-28 будуть використовувати нові легкі багатопільові ракети (абр. ЛМУР). Також, вказано, що саме цей тип військової техніки відіграє ключову роль в протидії бронетехніки ЗСУ.

4) У статті «В США оценили российский Ми-28НМ с новой ракетой», датованої 18.01.2023, на сайті російського Інтернет видання «lenta.ru» з посиланням: <https://lenta.ru/news/2023/01/18/nctw/> зазначається, що в спеціальній військовій операції зс рф використовують гелікоптер Мі-28НМ з новою ракетою «виріб 305» (абр. ЛМУР). Далі, в статті описуються попередні експертні висновки щодо тактико-технічних характеристик нового типу озброєння на вказаному типу гелікоптерів, з посиланням на видавництво «The drive».

На офіційною інформацією Міністерства оборони України, з початку повномасштабного вторгнення рф підтверджено ураження збройними силами України 316 російських вертольотів, та 315 літаків.

Російські Мі почали потрапляти під удари ЗСУ вже в перші місяці повномасштабного вторгнення росії в Україну. Наприклад, у травні 2022 року, бійці 92-ї окремої механізованої бригади імені кошового отамана Івана Сірка збили вертоліт Мі-28Н «Нічний мисливець» у Харківській області. Також, у травні 2023 року, бійцями 24 ОМБр імені короля Данила знищено ворожий ударний вертоліт Мі-24 в селищі Нью Йорк, на Донеччині.

Крім того, 12 травня 2023 року інформаційне видання Українська правда в статті «в окупованому Криму впав ударний гелікоптер РФ: пілоти загинули» за посиланням: <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2023/05/12/7401933/>, повідомило про падіння ударного вертольоту Мі-28 в окупованому Криму, загибель двох пілотів. З повідомлення випливає, що гелікоптер зазнав катастрофи під час виконання «планового навчально-тренувального польоту» в Джанкойському районі Криму. «Ударний вертоліт Мі-28Н «Нічний мисливець» призначений для ураження броньованої і неброньованої техніки, низькошвидкісних низьколітаючих повітряних цілей, а також живої сили на полі бою», - ідеться в довідці на сайті міноборони росії.

Загальновідомим та таким, що не потребує доказування у розумінні частини третьої статті 78 КАС України, є факт використання з рф на території України танків, зенітно-ракетних комплексів, протитанкових ракетних комплексів, літаків, кораблів, ракет для обстрілів території України, об'єктів цивільної та критичної інфраструктури. Метою таких обстрілів є насильницьке захоплення території України, руйнування, терор та залякування українського народу шляхом масованих обстрілів, обстрілів житлових кварталів, торгових центрів, місць великого скупчення людей.

У рішенні Вищого антикорупційного суду від 27 червня 2023 року (справа № 991/5279/23) судом встановлено наступні обставини: «Ростех» та його дочірні компанії надають кошти, економічні ресурси, товари та/або технології, які можуть сприяти дестабілізації України або підриву чи загрози її територіальної цілісності, суверенітету чи незалежності України».

У рішенні Вищого антикорупційного суду від 23 січня 2023 року (справа № 991/6606/22) судом встановлено наступні обставини: «В свою чергу, Державна корпорація «Ростех» є російською державною корпорацією, що створена у 2007 році для сприяння у розробці, виготовленні та експорту високотехнологічної продукції цивільного та військового призначення. До складу державної корпорації входять більше 700 організацій, з яких сформовано 14 холдингових компаній, 11 з яких - в оборонно-промисловому комплексі, 3 - у цивільних галузях, а також більше 80 організацій прямого управління.

Дочірніми компаніями ДК «Ростех», крім ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА», зокрема, є НПО «Високоточні комплекси», Techmash, концерн Калашніков, Уралвагонзавод, Вертольоти Росії, Об'єднана авіабудівна корпорація, Об'єднана двигунобудівна корпорація, Авіаційне обладнання, Концерн «Радіоелектронні технології», АТ «Російська електроніка», Холдінг «Швабе», Рособоронекспорт, Волгоградський тракторний завод, АТ «Технодинаміка», АТ «Сібер».

Доля продукції підприємств «Ростеха» в державному оборонному замовленні рф складає близько 40 %.

Основною продукцією, яку випускають підприємства «Ростех», є: літаки військового та цивільного призначення, у тому числі безпілотні; гелікоптери військового та цивільного призначення, у тому числі безпілотні; авіаційні двигуни, авіаційні агрегати та прибори; бортове радіоелектронне обладнання, парашутні системи; оперативно-тактичні ракетні комплекси, реактивні системи залпового вогню; комплекси ПВО ближньої дії; стрілецька зброя та засоби ближнього бою; боєприпаси та піротехнічна продукція; оптико-механічні та оптико-електронні засоби; автоматизовані системи управління, засоби зв'язку, радіотехнічної та радіолокаційної розвідки, радіоелектронної протидії системам зв'язку та управління; системи і засоби шифрування та ін.

Саме підприємства «Ростех» випускають та поставляють танки нового покоління Т-14 «Армата», танки Т-90М «Прорив», зенітні зенітно-ракетні комплекси «Панцир С1», автомати АК-12, пістолети «Удав», гелікоптери Ка-52 «Алігатор», літаки Су-57, Chesmate, безпілотники-коригувальники артилерії «Орлан-10», «Оріон-Е», БЛА-камікадзе, «Куб-Е».

З вищезазначених доказів вбачається, що ПАТ «Роствертол», бере активну участь в матеріально-технічному забезпеченні збройної агресії проти України, шляхом розробки та виробництва військової техніки, зокрема, бойових гелікоптерів, модернізованих гелікоптерів їх випробування, технічне та сервісне обслуговування, ремонт та модернізацію на замовлення міністерства оборони російської федерації».

2.1.2. В судовому засіданні представники позивача Петрова Є.С. і Тулін Р.А. підтримали позов і надали пояснення, аналогічні наведеним у позовній заяві.

2.2. Позичія відповідача.

Відповідно до статей 162, 283-1 КАСУ при відкритті провадження у справі суд встановив відповідачу п'ятиденний строк із дня одержання позовної заяви на подання до суду відзиву на позовну заяву, але не пізніше дня розгляду справи.

Відповідач не використав право на подання відзиву на позовну заяву у встановлений строк, в судові засідання його представники не прибували та не подали будь-яких заяв.

2.3. Позичії третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору.

Відповідно до статей 171, 283-1 КАСУ суд при відкритті провадження у справі встановив п'ятиденний строк із дня одержання позовної заяви, але не пізніше дня розгляду справи, на подання до суду пояснень щодо позову третіми особами, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору, на стороні позивача та відповідача.

2.3.1. Позичія третьої особи-1 на стороні позивача.

2.3.1.1. 26.09.2023 до ВАКС надійшли письмові пояснення щодо позову представника третьої особи-1 адвоката Гринишина П.С., у яких такий просив задовольнити позовну заяву позивача з урахуванням таких пояснень:

«Державне підприємство «Львівський державний завод «ЛОРТА» ознайомила із даною позовною

заявою вважаю за необхідне надати письмові пояснення на дану позовну заяву:

- позовна заява Міністерства юстиції України (далі - позивач) про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції» до Ростовського вертолітного виробничого комплексу Публічного акціонерного товариства «Роствертол» імені Б.М.Слюсаря (далі - відповідач) про стягнення в дохід держави певних активів, щодо яких відповідач може вчиняти дії, тотожні за змістом праву розпорядження, які були виготовлені в межах контракту №558-01/11 укладеного 10.11.2011 між державним підприємством «Львівський державний завод «ЛОРТА» (далі - третя особа-1) та відповідачем, які фактично знаходяться у третьої особи-1, із зазначенням в позовній заяві третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог, на стороні відповідача: акціонерне товариство «Вертольоти Росії» (далі – третя особа 2) та Державної корпорації зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех» (далі - третя особа 3).

Щодо позовних вимог Міністерства юстиції України то третя сторона Державне підприємство «Львівський державний завод «ЛОРТА» не заперечує проти задоволення позовних вимог щодо застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», до Ростовського вертолітного виробничого комплексу Публічного акціонерного товариства «Роствертол» імені Б.М.Слюсаря, але просить взяти до уваги наступне:

- В межах контракту №558-01/11 укладеного 10.11.2011 між державним підприємством «Львівський державний завод «ЛОРТА» (далі - третя особа-1) та відповідачем, які фактично знаходяться у третьої особи-1, а саме: - Вироби 9С477 БД1.320.024, у кількості 9 комплектів виробу И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01 у кількості 10 комплексів та виробу И-505.20-2М ТИСУ.468214.094-01 у кількості 2 комплектів, які знаходяться на складі готової продукції, існує заборгованість по остаточному розрахунку (доплаті) в розмірі 20 % за виконані роботи по даному контракту.

Також існують ризики щодо покладення фінансового зобов'язання на ДП «Львівський державний завод «ЛОРТА» податковою службою в розмірах: сплата коштів відповідно до законодавства в розмірі 20% ПДВ, 18% сплата в бюджет податку на прибуток та 30% частини чистого прибутку. Відповідно до вищевказаного при не застосуванні нульової ставки до сплати податків дані стягнення можуть завдати шкоди державі в особі Державного підприємства «Львівський державний завод «ЛОРТА», орієнтований розмір складає – більше 20 мільйонів».

2.3.1.2. В судовому засіданні представник третьої особи-1 адвокат Гринишин П.С. просив задовольнити позов, надавши пояснення, аналогічні письмовим поясненням.

2.3.2. Позиція третьої особи-2 на стороні відповідача.

Третя особа-2 не використала права на подання пояснень щодо позову у встановлений строк, в судові засідання її представники не прибували та не подали будь-яких заяв.

2.3.3. Позиція третьої особи-3 на стороні відповідача.

Третя особи-3 не використала права на подання пояснень щодо позову у встановлений строк, в судові засідання їх представники не прибували, й до суду надійшло лише повідомлення такого змісту «Добрий день! Направляйте Ваше обращение на русском языке. Письмо должно содержать сопроводительное письмо в формате PDF на имя генерального директора».

2.4. Особливості розгляду справи.

Згідно з частинами 1, 2 статті 268 КАСУ у справах, визначених статтями 273-277, 280-283-1, 285-289 цього кодексу, щодо подання позовної заяви та про дату, час і місце розгляду справи суд негайно повідомляє відповідача та інших учасників справи шляхом направлення тексту повістки на офіційну електронну адресу, а за її відсутності - кур'єром або за відомими суду номером телефону, факсу, електронною поштою чи іншим технічним засобом зв'язку. Учасник справи вважається повідомленим належним чином про дату, час та місце розгляду справи, визначеної частиною першою цієї статті, з моменту направлення такого повідомлення працівником суду, про що останній робить відмітку у матеріалах справи, та (або) з моменту оприлюднення судом на веб-порталі судової влади України відповідної ухвали про відкриття провадження у справі, дату, час та місце судового розгляду.

Відповідно до частини 3 статті 268 КАСУ неприбуття у судові засідання учасника справи, повідомленого відповідно до положень цієї статті, не перешкоджає розгляду справи у судах першої та апеляційної інстанцій.

Згідно із частиною 5 статті 283-1 КАСУ, яка визначає особливості провадження у справах про застосування санкцій, позовна заява розглядається в судовому засіданні з повідомленням про дату, час та місце судового засідання позивача, відповідача (особи, щодо якої ставиться питання про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції»), інших учасників справи та їх представників. Неприбуття в судові засідання учасника справи та його представника, належним чином повідомленого про дату, час та місце розгляду справи, не перешкоджає розгляду справи в

суді першої інстанції та не може бути підставою для зупинення строків її розгляду, відкладення засідання на інший час чи дату або оголошення перерви в судовому засіданні.

Частина 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (далі – Конвенція) визначає, що кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення.

Відтак одним із суттєвих аспектів забезпечення права на справедливий і публічний розгляд справи судом є належне повідомлення учасників справи про її розгляд, тому у своїй усталеній практиці Європейський суд з прав людини (далі – ЄСПЛ) виходить з того, що особи мають право отримувати належне повідомлення про судові справи та рішення, особливо у випадках, коли апеляційну скаргу може бути подано в чітко встановлений строк.

В даному випадку відповідач та треті особи були належним чином повідомлені про відкриття провадження у справі і про дату, час та місце розгляду справи шляхом оприлюднення на веб-порталі судової влади України відповідної ухвали, повісток про виклик в судові засідання, де зокрема повідомлено про те, що інформацію по даній справі можна отримати на веб-порталі ВАКС за відповідним посиланням, й також скерування на відомі електронні адреси відповідача та третіх осіб позовної заяви з додатками, ухвали про відкриття провадження та повісток про виклик у судові засідання.

Окрім того, позивач самостійно вживав заходів щодо належного повідомлення відповідача та третіх осіб шляхом поштового надсилання 19.09.2023 позовної заяви з додатками за адресами їх реєстрації та надсилання з офіційної електронної адреси на офіційні електронні адреси відповідача та третіх осіб, й також 21.09.2023 розміщення на офіційному сайті позивача повідомлення про подання позову про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції» відповідача за участю третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог.

Також позивачем надано запит від 16.08.2022 №38.3-12/1 до АТ «Укрпошта», де висловлено прохання про надання інформації про те, чи здійснюється сполучення поштової кореспонденції між Україною та російською федерацією. У відповідь на даний запит АТ «Укрпошта» листом від 19.08.2022 повідомило, що відповідно до можливості, передбаченої статтями 36-001.2, 17-143 та 17-219 Регламенту Всесвітньої поштової конвенції, з 24.02.2022 АТ «Укрпошта» припинила обмін поштовими відправленнями до/з російської федерації.

З огляду на вищезазначені обставини, суд вважає, що у цій справі вжито всіх можливих заходів щодо належного повідомлення всіх учасників справи (зокрема відповідача та третіх осіб) про судовий розгляд цієї адміністративної справи.

3. Обґрунтування позиції суду.

3.1. Належне законодавство.

Статтею 1 Закону України «Про санкції» від 14.08.2014 №1944-VII (далі - Закон України «Про санкції») визначено, що з метою захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави можуть застосовуватися спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (далі - санкції). Санкції можуть застосовуватися з боку України по відношенню до іноземної держави, іноземної юридичної особи, юридичної особи, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність. Застосування санкцій не виключає застосування інших заходів захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, її економічної самостійності, прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави.

Відповідно до статті 3 Закону України «Про санкції» підставами для застосування санкцій є: 1) дії іноземної держави, іноземної юридичної чи фізичної особи, інших суб'єктів, які створюють реальні та/або потенційні загрози національним інтересам, національній безпеці, суверенітету і територіальній цілісності України, сприяють терористичній діяльності та/або порушують права і свободи людини і громадянина, інтереси суспільства та держави, призводять до окупації території, експропріації чи обмеження права власності, завдання майнових втрат, створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав і свобод; 2) резолюції Генеральної Асамблеї та Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй; 3) рішення та регламенти Ради Європейського Союзу; 4) факти порушень Загальної декларації прав людини, Статуту Організації Об'єднаних Націй. Застосування санкцій ґрунтується на принципах законності, прозорості, об'єктивності, відповідності меті та ефективності. Підставою для застосування санкцій також є вчинення іноземною державою, іноземною юридичною

особою, юридичною особою, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземцем, особою без громадянства, а також суб'єктами, які здійснюють терористичну діяльність, дій, зазначених у пункті 1 частини першої цієї статті, стосовно іншої іноземної держави, громадян чи юридичних осіб останньої.

Статтею 4 Закону України «Про санкції» визначено 25 видів санкцій, зокрема, такі:

- блокування активів - тимчасове позбавлення права користуватися та розпоряджатися активами, що належать фізичній або юридичній особі, а також активами, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними (пункт 1 частини 1);

- стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними (пункт 1-1 частини 1).

Частиною 3 статті 5 Закону України «Про санкції» визначено, що рішення щодо застосування, скасування та внесення змін до санкцій щодо окремих іноземних юридичних осіб, юридичних осіб, які знаходяться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність (персональні санкції), передбачених пунктами 1, 2-21, 23-25 частини 1 статті 4 цього Закону, приймається Радою національної безпеки та оборони України та вводиться в дію указом Президента України. Відповідне рішення набирає чинності з моменту видання указу Президента України і є обов'язковим до виконання. Рішення щодо застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 цього Закону, ухвалюється судом у порядку, визначеному статтею 5-1 цього Закону.

Відтак частиною 1 статті 283-1 КАСУ визначено, що позовна заява про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», подається до ВАКС протягом строку дії правового режиму воєнного стану.

Згідно із частиною 1 статті 5-1 Закону України «Про санкції» санкція, передбачена пунктом 1-1 частини 1 статті 4 цього Закону, має винятковий характер та може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі до резидентів у розумінні Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів». Ця санкція може бути застосована у період дії правового режиму воєнного стану чи після його припинення або скасування (якщо позовну заяву про застосування цієї санкції подано в період дії правового режиму воєнного стану) та за умови, що на відповідну фізичну чи юридичну особу в порядку, визначеному цим Законом, вже накладено санкцію у виді блокування активів.

Пунктами 1 і 2 абзацу 4 частини 1 статті 5-1 Закону України «Про санкції» визначено перелік підстав застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 цього закону, а саме: 1) завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України, зокрема, але не виключно, шляхом вчинення діянь, зазначених в підпунктах а-з; 2) суттєве сприяння вчиненню дій або ухваленню рішень, зазначених у пункті 1 цієї частини, зокрема, але не виключно, шляхом, вчинення діянь, зазначених в пунктах а-в, а саме: а) сприяння збройній агресії проти України, окупації/анексії території, яка відповідно до Конституції України входить до складу України, б) фінансування або матеріально-технічного забезпечення діяльності держави-агресора, пов'язаної зі збройною агресією проти України чи окупацією/анексією її території; в) інформаційного сприяння вчиненню дій або ухваленню рішень, зазначених у пункті 1 цієї частини.

Підпунктом г) пункту 1) частини 4 статті 5-1 Закону України «Про санкції» передбачена така підстава, як взяття участі в організації (у тому числі плануванні, керівництві та координації, державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні) підготовки збройної агресії проти України, також четвертим абзацом підпункту а) пункту 2 частини 4 статті 5-1 ЗУ «Про санкції» передбачено така підстава як суттєве сприяння вчиненню дій або ухваленню рішень, зазначених у пункті 1 цієї частини, зокрема, але не виключно, шляхом постачання/надання, зберігання зброї, боєприпасів, вибухових речовин, військової чи спеціальної техніки, інших засобів та знарядь здійснення збройної агресії проти України, забезпечення ремонту таких засобів і знарядь.

При цьому, частиною 3 статті 6 Закону України «Про санкції» визначено, що застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», є винятковим заходом, обумовленим гостротою становища та необхідністю досягнення цілей, визначених частиною 1 статті 1 цього Закону, в умовах правового режиму воєнного стану. Ця санкція може бути застосована лише щодо

осіб, на яких накладено санкцію у виді блокування активів за рішеннями Ради національної безпеки і оборони України, прийнятими після набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб» від 12.05.2022 №2257-IX (тобто після 24.05.2022). Справи, розпочаті в період дії правового режиму воєнного стану, в яких на момент припинення або скасування такого режиму не було ухвалене остаточне рішення, розглядаються в порядку, визначеному цим Законом.

З вищенаведеного вбачається, що Закон України «Про санкції» не передбачає обов'язку РНБО України конкретизувати у рішенні про застосування санкцій перелік заблокованих активів, тоді як видання указу Президента України про уведення у дію такого рішення РНБО України є підставою для тимчасового обмеження права певної особи користуватися та розпоряджатися будь-яким належним їй майном, незалежно від його складу та місцезнаходження, й, окрім того, перелік наведених у статті 5-1 Закону України «Про санкції» підстав застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 цього закону, є невичерпним.

В подальшому таке є умовою вжиття уповноваженим органом заходів щодо пошуку наявних активів такої особи з метою звернення до суду із позовом про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», за сукупності таких умов: 1) на певну фізичну чи юридичну особу в порядку, визначеному цим Законом, після 24.05.2022 накладено санкцію у виді блокування активів; 2) в період дії правового режиму воєнного стану; 3) дії або рішення фізичної чи юридичної особи, активи якої заблоковано, створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України або суттєво сприяли вчиненню таких дій; 4) наявність активів, що належать такій фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

3.2. Встановлені обставини у справі, зміст спірних правовідносин та оцінка доказів.

3.2.1. У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, на підставі пропозиції РНБО України, відповідно до пункту 20 частини 1 статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» в Україні введений воєнний стан Указом Президента України від 24.02.2022 №64/2022 (затверджений Законом України від 24.02.2022 №2402-IX) із 05 години 30 хвилин 24.02.2022 строком на 30 діб, та згодом строк дії воєнного стану неодноразово продовжено такими Указами Президента України: 1) від 14.03.2022 №133/2022 (затверджений Законом України від 15.03.2022 №2119-IX) з 05 години 30 хвилин 26.03.2022 строком на 30 діб, 2) від 18.04.2022 №259/2022 (затверджений Законом України від 21.04.2022 №2212-IX) з 05 години 30 хвилин 25.04.2022 строком на 30 діб, 3) від 17.05.2022 №341/2022 (затверджений Законом України від 22.05.2022 № 2263-IX) з 05 години 30 хвилин 25.05.2022 строком на 90 діб, 4) від 12.08.2022 №573/2022 (затверджений Законом України від 15.08.2022 №2500-IX) з 05 години 30 хвилин 23.08.2022 строком на 90 діб, 5) від 07.11.2022 №757/2022 (затверджений Законом України від 16.11.2022 №2738-IX) з 05 години 30 хвилин 21.11.2022 строком на 90 діб, 6) від 06.02.2023 №58/2023 (затверджений Законом України від 07.02.2023 № 2915-IX) з 05 години 30 хвилин 19.02.2023 строком на 90 діб, 7) від 01.05.2023 №254/2023 (затверджений Законом України від 02.05.2023 №3057-IX) з 05 години 30 хвилин 20.05.2023 строком на 90 діб, 8) від 26.07.2023 №451/2023 (затверджений Законом України від 27.07.2023 №327-IX) з 05 години 30 хвилин 18.08.2023 строком на 90 діб, тобто до 15.11.2023 включно.

Відтак в Україні на момент звернення позивача до суду із цим позовом та на момент судового розгляду справи зберігає чинність правовий режим воєнного стану.

Згідно з пунктом 3 Указу Президента України від 24.02.2022 №64/2022 у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30-34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України, а також вводиться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені частиною 1 статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

Згідно з пунктом 3 Указу Президента України від 24.02.2022 №64/2022 у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30-34, 38, 39, 41-44, 53 межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені частиною 1 статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

З матеріалів справи вбачається, що рішенням РНБОУ від 19.10.2022 «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (уведене в дію указом Президента України від 19.10.2022 № 726/2022) до відповідача – Ростовського вертолітного виробничого комплексу Публічного акціонерного товариства «Роствертол» імені Б.М.Слюсаря - застосовано 17 санкцій (зокрема блокування активів) строком на 10 років - пункт 131 додатку 2 до такого рішення РНБОУ.

Також рішенням Ради національної безпеки та оборони України (РНБОУ) від 18.06.2021 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (уведене в дію указом Президента України від 24.06.2021 № 265/2021) до третьої особи-2 - акціонерного товариства «Вертольоти Росії» - застосовано 7 санкцій (зокрема блокування активів) строком на 3 роки- пункт 89 додатку 2 до такого рішення РНБОУ, та тим же рішенням РНБОУ від 18.06.2021 до третьої особи-3 – державної корпорації зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех» - застосовано 3 санкції (зокрема блокування активів) строком на 3 роки - пункт 44 додатку 2 до такого рішення РНБОУ.

Отже, застосування санкції у виді блокування активів відповідача згідно із рішенням РНБОУ від 19.10.2022 здійснено після 24.05.2022, тобто після дати набрання чинності змін до Закону України «Про санкції» щодо запровадження можливості застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 цього закону, та у період дії правового режиму воєнного стану.

3.2.2. Згідно з статтею 72 КАСУ доказами в адміністративному судочинстві є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Ці дані встановлюються такими засобами: 1) письмовими, речовими і електронними доказами; 2) висновками експертів; 3) показаннями свідків.

При цьому, докази повинні відповідати критеріям належності (стаття 73 КАСУ), допустимості (стаття 74 КАСУ), достовірності (стаття 75 КАСУ), достатності (стаття 76 КАСУ).

Згідно з частинами 1, 2, 4 та 6 статті 77 КАСУ кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статтею 78 цього кодексу. Суб'єкт владних повноважень повинен подати суду всі наявні у нього документи та матеріали, які можуть бути використані як докази у справі. Докази суду надають учасники справи. Суд може пропонувати сторонам надати докази та збирати докази з власної ініціативи, крім випадків, визначених цим Кодексом. Якщо учасник справи без поважних причин не надасть докази на пропозицію суду для підтвердження обставин, на які він посиляється, суд вирішує справу на підставі наявних доказів.

Обставини, які визнаються учасниками справи, не підлягають доказуванню, якщо суд не має обґрунтованого сумніву щодо достовірності цих обставин або добровільності їх визнання. Обставини, які визнаються учасниками справи, зазначаються в заявах по суті справи, поясненнях учасників справи, їх представників. Обставини, визнані судом загальновідомими, не потребують доказування (частини 1, 3 статті 78 КАСУ).

Статтею 90 КАСУ визначено, що суд оцінює докази, які є у справі, за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на їх безпосередньому, всебічному, повному та об'єктивному дослідженні. Жодні докази не мають для суду наперед встановленої сили. Суд оцінює належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності. Суд надає оцінку як зібраним у справі доказам в цілому, так і кожному доказу (групі однотипних доказів), що міститься у справі, мотивує відхилення або врахування кожного доказу (групи доказів).

Відповідно до статті 99 КАСУ електронними доказами є інформація в електронній (цифровій) формі, що містить дані про обставини, що мають значення для справи, зокрема, електронні документи (текстові документи, графічні зображення, плани, фотографії, відео- та звукозаписи тощо), веб-сайти (сторінки), текстові, мультимедійні та голосові повідомлення, метадані, бази даних та інші дані в електронній формі. Такі дані можуть зберігатися, зокрема на портативних пристроях (картах пам'яті, мобільних телефонах тощо), серверах, системах резервного копіювання, інших місцях збереження даних в електронній формі (в тому числі в мережі Інтернет). Електронні докази подаються в оригіналі або в електронній копії, засвідченій електронним підписом, прирівняним до власноручного підпису відповідно до Закону України «Про електронні довірчі послуги». Законом може бути визначено інший порядок засвідчення електронної копії електронного доказу. Учасники справи мають право подавати електронні докази в паперових копіях, посвідчених в порядку, визначеному законом. Паперова копія електронного доказу не вважається письмовим доказом. Учасник справи, який подає копію електронного доказу, повинен зазначити про наявність у нього або іншої особи оригіналу електронного доказу. Якщо подано копію (паперову копію) електронного доказу, суд за клопотанням учасника справи або з власної ініціативи може витребувати у

відповідної особи оригінал електронного доказу. Якщо оригінал електронного доказу не поданий, а учасник справи або суд ставить під сумнів відповідність копії (паперової копії) оригіналу, такий доказ не береться судом до уваги.

3.2.3. На обґрунтування позовних вимог позивач до позовної заяви додав засвідчені електронним підписом електронні докази, які підтверджені роздрукованими письмовими матеріалами, та інші письмові докази, які досліджені у судовому засіданні, а саме:

том 1:

1) указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 №64/2022 із змінами, внесеними указами Президента України від 14.03.2022 №133/2022, від 18.04.2022 №259/2022, від 17.05.2022 №341/2022, від 12.08.2022 №573/2022, від 07.11.2022 №757/2022, від 06.02.2023 №58/2023, від 01.05.2023 №254/2023

2) указ Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» від 26.07.2023 №451/2023 з 05.30 18.08.2023 строком на 90 діб;

3) інформація про відповідача з його офіційного сайту;

4) статут відповідача станом на 14.01.2022;

5) виписка із Єдиного державного реєстру юридичних осіб від 29.08.2023 №ЮЕ9965-23-120180871 щодо відповідача, де зокрема зазначена третя особу-2 як особа, яка має право без доручення діяти від імені юридичної особи;

6) річний звіт відповідача за 2020 рік;

7) інформація з сайту «Интерфакс» про відповідача за посиланням <https://www.e-disclosure.ru/portal/company.aspx?id=3654>;

8) інформація про відповідача за посиланням <https://www.list-org.com/company/1516>;

9) інформація про відповідача за посиланням <https://ruper.org/ru/company/28619>;

10) список афілійованих осіб відповідача за I півріччя 2023 року;

11) документи про підтвердження акредитації ТОВ «Интерфакс - Центр розкриття корпоративної інформації» на розкриття інформації на російському ринку цінних паперів за посиланням <https://www.e-disclosure.ru/o-proekte/o-proekte>;

12) інформація про третю особу-2 - холдінг «Вертольоти Росії» - за посиланням <http://www.rhc.aero/about>;

13) указу Президента України від 24.06.2021 №265/2021 та рішення РНБОУ від 18.06.2021 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» до третьої особи-2 та третьої особи-3;

14) інформація про застосування міжнародних санкцій до третьої особи-2 та третьої особи -3 за сайту Національного агентства запобігання корупції (НАЗК) за посиланням та <https://sanctions.nazk.gov.ua/sanction-company/16/>;

15) стаття «Машина війни: структура та обличчя російського військово-промислового комплексу» за посиланням <https://texty.org.ua/articles/107405/mashyna-vijny-struktura-ta-oblychchya-rosijsko-ho-vijskovo-promyslovoho-kompleksu/>;

16) інформація з сайту третьої особи-3 за посиланням <https://rostec.ru/news/rostvertol-ot-samoletov-k-vintokrylym-mashinam/>;

17) інформація про третю особу-2 за посиланням <https://ruper.org/ru/company/28798>;

18) указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 19 жовтня 2022 року «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» від 19.10.2022 №726/2022;

19) рішення Ради національної безпеки і оборони України від 19.10.2022 «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» від 19.10.2022

20) інформація про внесення відповідача до санкційних списків з сайту НАЗК за посиланням <https://sanctions.nazk.gov.ua/ru/sanction-company/321/> з доданою інформацією «Russia-related Designations; Publication of Russia-related Frequently Asked Question» за посиланням <https://ofac.treasury.gov/recent-actions/20220324>;

21) інформація з російського Інтернет видання «lenta.ru» «Министр обороны сергей шойгу обещал госзаказ в Ростове-на-Дону на 15 вертолетов в год» за посиланням <https://m.lenta.ru/news/2021/07/15/shoigu/>amp/;

22) інформація про відповідача за посиланням <https://xn--80aegj1b5e.xn--p1ai/factory/rostvertol> ;

23) інформація про продукцію відповідача з сайту «ВПК.name» за посиланням <https://vpk.name/library/f/k-b-m.html>;

24) інформація про технічні характеристики Ми-28Н «Нічний мисливець» на інформаційному ресурсі «РИА Новости» від 12.05.2023 за посиланням <https://rta.ru/amp/20230512/mi-28-18714191.html>;

25) стаття «Ростех вдвое увеличил производство вертолетов по гособоронзаказу» з сайту «Риановости» за посиланням <https://ria.ru/20230807/proizvodstvo-1888639828.html>;

26) інформація з офіційного сайту Міністерства оборони України «Загальні втрати російських загарбників становлять 265,6 тис. осіб, знищено понад 4500 БПЛА ворога – Генеральний штаб ЗСУ»;

27) стаття на сайті «Українська правда» «В окупованому Криму впав ударний гелікоптер РФ: пілоти загинули» від 12.05.2023 за посиланням <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2023/05/12/7401933>.

том 2:

28) запит позивача до Служби безпеки України від 10.05.2023 №58095/38.1.1/8-23 про надання наявної інформації щодо активів відповідача, заходів щодо блокування активів та вчинення дій, які є підставами для застосування санкції;

29) лист Служби безпеки України від 02.05.2023 №4/580дск з додатками:

контракт від 10.01.2011 №558-01/11 строком дії до 31.12.2015 між третьою особою-1 та відповідачем щодо поставки виробів, специфікації №1, №4, №5, №6, №7, №8, №9, №10, №11, додаткова угода №1 від 15.04.2011, додаткова угода №2 від 06.05.2011, додаткова угода №3 від 18.05.2011, додаткова угода №4 від 30.09.2011, додаткова угода №5 від 05.12.2011, додаткова угода №6 від 23.02.2012, додаткова угода №7 від 28.05.2012, додаткова угода №8 від 18.01.2013 із протоколом розбіжностей, додаткова угода №9 від 22.1.2013, додаткова угода №10 від 07.08.2013, додаткова угода №11 від 24.02.2014, рахунок 31 від 23.01.2014 на оплату 2 673 499 доларів США, рахунок №3 від 19.02.2014 на оплату 4 255 758 доларів США згідно із специфікацією №9 від 15.01.2014, банківські документи щодо оплати, заява Президенту Торгово-промислової палати України про засвідчення форм-мажорних обставин (обставин) непереборної сили) для суб'єктів господарювання /фізичних осіб за договірними зобов'язаннями від 30.07.2015 №520-1947 із доповнення до заяви від 05.08.2015 №520-2017, звіт про рух та залишки готової продукції по складу за січень 2023 року, лист державного концерну «Укроборонпром» від 19.09.2019 та відповідь третьої особи-1 від 20.09.2019 щодо наявності звернення до арбітражного суду міста москви про видачу виконавчого листа на примусове виконання Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті рф про стягнення на користь відповідача з третьої особи-1 5 489 241 доларів США (передплата за контрактом від 10.01.2011 №558-01/11), а також 55557 доларів США судового збору, рішення Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті рф від 19.01.2018, определение арбітражного суду міста москви про прийняття справи до провадження, відзив третьої особи - 1 на заяву, лист Служби безпеки України позивачу від 01.08.2023 №4/1047 із актом огляду відкритих джерел інформації від 10.07.2023;

30) запит позивача третій особі-1 від 11.08.2023 №106240/38.4.1/33-23 щодо наявності ідентифікованого майна, первинних документів, договорів, документів тощо між відповідачем та третьою особою-1;

31) відповідь третьої особи-1 від 31.08.2023 №520-1137 щодо наявності ідентифікованого майна, первинних документів, договорів, документів тощо між відповідачем та третьою особою -1 із доданим актом інвентаризації на 06.04.2023 виробів 9С477, И-256.20-2М та И-505.20-2М, які знаходяться на складі готової продукції, сертифікатом кінцевого користувача - відповідача від 29.11.2012;

32) інформація з офіційного сайту ООН «Україна: інформація про жертви серед цивільного населення 11 вересня 2023» за посиланням <https://www.ohchr.org/en/news/2023/09/ukraine-civilian-casualty-update-11-september2023>;

33) запит позивача на адресу АТ «Укрпошта» від 16.08.2022 та відповідь АТ «Укрпошта» від 19.08.2022 про нездійснення сполучення поштової кореспонденції між Україною та російською федерацією;

34) постанова Верховної Ради України «Про формування складу Кабінету Міністрів України» від 29.08.2019 № 12-IX на підтвердження повноважень Міністра юстиції, який підписав позовну заяву;

35) докази направлення позивачем позовної заяви з додатками відповідачу та третім особам на їх електронні адреси.

Інші учасники справи будь-яких доказів не надали.

Оцінивши наявні докази, суд встановив, що такі:

- отримані позивачем у межах повноважень, наданих йому Законом України «Про санкції», та від уповноважених суб'єктів, при цьому матеріали позову містять посилання на численні місця зберігання даних в електронній формі в мережі Інтернет, які суд приймає як оригінал електронного доказу;

- докази, на які міститься посилання у мотивувальній частині рішення, у своїй сукупності з іншими письмовими доказами підтверджують обставини, якими обґрунтовані позовні вимоги.

3.2.4. Дослідженням наявних в справі доказів суд встановив таке:

3.2.4.1. Взяття участі в організації підготовки збройної агресії проти України, а також в організації безпосередньої збройної агресії проти України.

Постановою Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, національних парламентів держав світу про визнання російської федерації державою-агресором» від 27.01.2015 №129-VIII, російська федерація визнана державою-агресором.

Статтею 2 Закону України «Про заборону пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну» від 22.05.2022 №2265-IX визнано, що російська федерація є державою-терористом, однією з цілей політичного режиму якої є геноцид Українського народу, фізичне знищення, масові вбивства громадян України, вчинення міжнародних злочинів проти цивільного населення, використання заборонених методів війни, руйнування цивільних об'єктів та об'єктів критичної інфраструктури, штучне створення гуманітарної катастрофи в Україні або окремих її регіонах. У статті 1 цього Закону наведено визначення терміну «держава-терорист» - держава, яка відкрито, з використанням власних збройних сил, інших збройних формувань, або приховано, з використанням збройних формувань, що діють від імені та (або) в інтересах такої держави, вчиняє терористичні акти, акти міжнародного тероризму.

Згідно з статтею 1 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» від 20.03.2003 №638-I:

тероризм - суспільно небезпечна діяльність, яка полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні насильства шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади або вчинення інших посягань на життя чи здоров'я ні в чому не винних людей або погрози вчинення злочинних дій з метою досягнення злочинних цілей;

терористична діяльність - діяльність, яка охоплює: планування, організацію, підготовку та реалізацію терористичних актів; підбурювання до вчинення терористичних актів, насильства над фізичними особами або організаціями, знищення матеріальних об'єктів у терористичних цілях; організацію незаконних збройних формувань, злочинних угруповань (злочинних організацій), організованих злочинних груп для вчинення терористичних актів, так само як і участь у таких актах; вербування, озброєння, підготовку та використання терористів; пропаганду і поширення ідеології тероризму; пропаганду російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України; проходження навчання тероризму; перетинання державного кордону України з терористичною метою; фінансування та інше сприяння тероризму;

міжнародний тероризм - здійснювані у світовому чи регіональному масштабі терористичними організаціями, угрупованнями, у тому числі за підтримки державних органів окремих держав, з метою досягнення певних цілей суспільно небезпечні насильницькі діяння, пов'язані з викраденням, захопленням, вбивством ні в чому не винних людей чи загрозою їх життю і здоров'ю, зруйнуванням чи загрозою зруйнування важливих народногосподарських об'єктів, систем життєзабезпечення, комунікацій, застосуванням чи загрозою застосування ядерної, хімічної, біологічної та іншої зброї масового ураження;

держава-терорист - держава, яка відкрито, з використанням власних збройних сил, інших збройних формувань, або приховано, з використанням збройних формувань, що діють від імені та (або) в інтересах такої держави, вчиняє терористичні акти, акти міжнародного тероризму.

З матеріалів справи вбачається, що 81.480% акцій відповідача належить третій особі-2 та 14.610% акцій відповідача належить третій особі-3, й в свою чергу 97.360% акцій третьої особи-2 належить третій особі-3.

З виписки із Єдиного державного реєстру юридичних осіб від 29.08.2023 № ЮЄ9965-23-120180871 щодо відповідача вбачається, що до його основних видів діяльності належить п. 44. - 30.30.3 Виробництво гелікоптерів, літаків та інших літальних апаратів; до додаткових видів діяльності відповідача належать, у тому числі: п. 54. - 33.16 Ремонт та технічне обслуговування літальних апаратів, включаючи космічні; п. 58. - 45.20 Технічне обслуговування і ремонт автотранспортних засобів; п. 96. - 77.35 Оренда та лізинг повітряних суден та авіаційного обладнання.

Окрім того, з тієї ж виписки із Єдиного державного реєстру юридичних осіб вбачається, що у сфері використання джерел іонізуючого випромінювання (генеруючих) (за виключенням випадку, якщо ці джерела використовуються у медичній діяльності); п.п. 128-133 - М002343ВВТ-ОПРУ від 05.04.2017 - Розробка, виробництво, випробування, установка, монтаж, технічне обслуговування, ремонт, утилізація і реалізація озброєння і воєнної техніки; п.п. 189-194 - 11820-АТ від 27.07.2012 - Розробка, виробництво,

5

випробування та ремонт авіаційної техніки; п.п. 213-218 – Л052-00102-77/00144891 від 21.04.2022 – Сервісне обслуговування озброєння і воєнної техніки; п.п. 219-224 – Л007-00102-77/00007247 від 10.04.2017 – Розробка, виробництво, випробування та ремонт авіаційної техніки, за винятком безпілотних авіаційних систем та (або) їх елементів, що включають безпілотні цивільні повітряні судна з максимальною злітною масою 30 кілограмів і менше.

Такі відомості свідчать, що відповідач є одним з підприємств російської федерації по розробці гелікоптерів, таких як: Мі-35М; Мі-28Н «Нічний охотник», одноосібним виконавчим органом (керуючою організацією) якого є третя особа-2, 97.360% акцій якої в свою чергу належать третій особі-3, який є великим російським державним військовим конгломератом, та усіма цими особами здійснюється розробка та постачання авіаційної техніки для збройних сил російської федерації.

В річному звіті відповідача за 2020 рік в останній наявній редакції на його офіційному сайті за посиланням: <https://www.e-disclosure.ru/portal/company.aspx?id=3654> наявна така інформація: «п 9. Пріоритетними напрямками діяльності Акціонерного Товариства. У 2020 році діяльність Товариства здійснювалася за такими пріоритетними напрямками: 1 Виконання Державного оборонного замовлення (ДОЗ) на постачання вертольотів Мі-28НМ, Мі-28УБ, ремонт гелікоптерів Мі-26 та Мі-28Н; 2 Виконання контрактних зобов'язань на постачання гелікоптерів та авіа майна для Інозамовників, навчання персоналу Інозамовників. 3. Виконання робіт зі створення вертольоту Мі-26Т2В, проведення робіт з імпортозаміщення комплектуючих виробів. 4. Виконання заходів Федеральної цільової програми «Розвиток оборонно-промислового комплексу Російської Федерації на 2011-2020 роки» (ФЦП-1). 5. Формування портфеля замовлень з постачання основної продукції та надання послуг, які забезпечують стабільну діяльність підприємства на період 2021-2023 років».

Також, в інтернет-виданні «lenta.ru» за посиланням <https://m.lenta.ru/news/2021/07/15/shoigu/amp/>; наявна інформація, що 14.07.2021 міністр оборони російської федерації сергій шойгу відвідав завод «Роствертол», де він ознайомився із зразками військової техніки та йому повідомили про результати виконання державного оборонного замовлення. Також шойгу продемонстрували польоти вертольотів. «Плани у нас великі, ми продовжуємо замовляти гелікоптери темпом 15 машин на рік. У майбутньому будемо стабільно та планово замовляти нові машини», - сказав сергій шойгу. Також, міністр поспілкувався з працівниками заводу, подякувавши їм за сумлінну працю, «яка так необхідна країні». «Тут чудове виробництво, «Роствертол» - це історія нашої країни, нашої авіації, наших вертольотів», - зазначив міністр. Глава міноборони росії висловив подяку всім вітчизняним вченим і конструкторам, «які вчасно зуміли зберегти науковий потенціал, і багато іншого для того, щоб зробити той ривок, про який сказав у 2018 році наш президент під час послання до Федеральних зборів». Міністр шойгу впевнений, що росії за останні кілька років вдалося кардинально змінити ситуацію — і зараз збройні сили росії краще за інші країни оснащені сучасною технікою.

З огляду на вищенаведене, суд вважає доведеним те, що відповідач завдає істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України шляхом активної участі в організації підготовки збройної агресії проти України та в організації безпосередньої збройної агресії проти України шляхом виробництва військової техніки на замовлення міністерства оборони російської федерації.

3.2.4.2. Участь у постачанні продукції військового призначення, що використовується під час збройної агресії проти України.

З матеріалів справи наявна роздрукована інформація за посиланням <https://xn--80aegj1b5e.xn--p1ai/factory/gostvertol> про відповідача, де зазначено, що, на даний час, крім серійного виробництва транспортних гелікоптерів Мі-26Т і бойових гелікоптерів типу Мі-24 (Мі-35М), такий серійно випускає бойовий гелікоптер Мі-28, модернізований гелікоптер Мі-2А, йде підготовка до серійного випуску легкого навчально-тренувального гелікоптера Мі-60 МАІ.

На інформаційному ресурсі «ВПК.name» (за посиланням <https://vpk.name/library/f/k-b-m.html>) міститься інформація про продукцію, яка виготовляється відповідачем, а саме: важкий транспортний вертоліт Мі-26Т; транспортно-бойові вертольоти Мі-24 (Мі-35); бойовий вертоліт Мі-28Н(Е); легкий модернізований вертоліт Мі-2А; легкий вертоліт Мі-60МАІ; лопаті несучого гвинта.

07.08.2023 на сайті за посиланням <https://gia.ru/20230807/proizvodstvo-1888639828.html> розміщена така інформація: «Ростех» удвічі збільшив виробництво вертольотів на держоборонзамовлення. «Холдинг «Вертольоти Росії» збільшив випуск військових гелікоптерів вдвічі, повідомив глава «Ростеху» Сергій Чемезов на зустрічі з президентом рф володимиром путіним. «Що стосується вертольотобудування: у 2022 році наш холдинг «Вертольоти Росії» виробив 296 гелікоптерів... позаминулого року було 134. Значне зростання таке. Але це, звичайно, насамперед через збільшення ДОЗа. За ДОЗом ми збільшили виробництво вдвічі гелікоптерів військових», - сказав Чемезов. «Вертольоти Росії» випускають такі ударні машини, як Ка-52, Мі-28Н, військово-транспортні гелікоптери лінійки Мі-8. Усі вони активно

застосовуються у зоні спеціальної військової операції».

Також у статті від 29.08.2022 «Модернизованые Ми-28НМ зарекомендовали себя в СВО на Украине» на сайті російського інформаційного видання «НИКАТВ» за посиланням: <https://nikatv.ru/news/obshestvo/modernizirovannye-mi-28nm-zarekomendovalisebya-v-svo-na-ukraine> зазначається про модернізацію гелікоптера Мі-28Н до модифікації Мі-28НМ та вдале застосування вказаної авіаційної техніки в спеціальній військовій операції на Україні, й зазначено, що вказані гелікоптери застосовують нові протитанкові ракети «виріб 305», які також застосовані в спеціальній військовій операції на Україні. При цьому, в статті зазначається що всі гелікоптери сімейства Мі 28 вироблені відповідачем.

В статті від 20.08.2022 «В Кубинке показали новый вариант модернизации вертолета МИ 28Н» за посиланням: <https://aviation21.ru/v-kubinke-pokazali-novuj-variant-modernizacii-vertolovota-mi-28n/> зазначається, що на міжнародному військово-технічному форумі «Армія-2022» була представлена нова модифікація гелікоптера Мі-28Н, з новим сучасним озброєнням. Також, в статті зазначено, що серійне виробництво гелікоптерів вказаної модифікації здійснює відповідач.

У статті від 19.01.2023 «Ударные вертолеты МИ-28 на передовой противотанковой борьбы на Украине получили новые ракеты» за посиланням: <https://inosmi.ru/20230119/mi-28-259853759.html> зазначається, що для боротьби з броньованою технікою ЗСУ гелікоптери Мі-28 будуть використовувати нові легкі багатоцільові ракети (абр. ЛМУР) й вказано, що саме цей тип військової техніки відіграє ключову роль в протидії бронетехніки ЗСУ.

У статті від 18.01.2023 «В США оценили российский Ми-28НМ с новой ракетой» за посиланням <https://lenta.ru/news/2023/01/18/nctw/> зазначається, що в спеціальній військовій операції зс рф використовують гелікоптер Мі-28НМ з новою ракетою «виріб 305» (абр. ЛМУР). Далі, в статті описуються попередні експертні висновки щодо тактико-технічних характеристик нового типу озброєння на вказаному типу гелікоптерів, з посиланням на видавництво «The drive».

12.05.2023 інформаційне видання «Українська правда» в статті «В окупованому Криму впав ударний гелікоптер РФ: пілоти загинули» за посиланням: <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2023/05/12/7401933/>, повідомило про падіння ударного вертольоту Мі-28 в окупованому Криму, загибель двох пілотів. З повідомлення випливає, що гелікоптер зазнав катастрофи під час виконання «планового навчально-тренувального польоту» в Джанкойському районі Криму.

Факт використання бойових, модернізованих гелікоптерів Мі-28 збройними силами країни-агресора проти України підтверджується актом огляду відкритих джерел інформації від 10.07.2023 року, наданим листом Служби безпеки України від 01.08.2023 №4/1047.

На офіційною інформацією Міністерства оборони України, з початку повномасштабного вторгнення рф підтверджено ураження збройними силами України 316 російських вертольотів, та 315 літаків.

Тобто відповідач розробляє та виготовляє військову техніку, зокрема, бойові гелікоптери, такі як Мі-24, Мі-35, Мі-28, Мі-60МАІ, чим посилює військовий потенціал російської федерації, яка використовує цю військову техніку під час здійснення збройної агресії проти України, тобто відповідач бере безпосередню активну участь в матеріально-технічному забезпеченні збройної агресії проти України, шляхом розробки та виробництва військової техніки, зокрема, бойових гелікоптерів, технічне та сервісне обслуговування, ремонт та модернізацію на замовлення міністерства оборони російської федерації.

З огляду на вищенаведене, суд вважає доведеним факт вчинення відповідачем дій, які суттєво сприяють створенню загрози національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України шляхом постачання військової чи спеціальної техніки, інших засобів та знарядь здійснення збройної агресії проти України, забезпечення ремонту таких засобів і знарядь.

Разом з тим, суд не бере до уваги посилання позивача на рішення ВАКС від 27.06.2023 в справі №991/5279/23 та від 23.01.2023 в справі №991/6606/22 через необґрунтованість посилань на частину 3 статті 78 КАСУ, згідно з якою обставини, визнані судом загальновідомими, не потребують доказування.

Чинне законодавство України не містить визначення загальновідомих обставин, що загалом є доволі суперечливою категорією, однак під такими, як правило, розуміється поінформованість про юридичний факт невизначеного кола осіб, що викладена в наукових доробках вчених, енциклопедіях, журналах, газетах, повідомленнях медіа (засобів масової інформації) тощо.

Відтак обставини, які встановлені певним рішенням суду у конкретній справі, не мають загальновідомого характеру, тим більше з огляду на те, що КАСУ містить спеціальну норму частини 4 адміністративній справі, що набрало законної сили, не доказуються при розгляді іншої справи, у якій беруть участь ті самі особи або особа, стосовно якої встановлено ці обставини, якщо інше не встановлено законом.

Позивач не додав до позовної заяви тексти рішень ВАКС у зазначених справах із відміткою про

набрання ними законної сили, й, крім того, згідно з відомостями Єдиного державного реєстру судових рішень безпосередньо відповідач не був учасником вищезгаданих судових справ, що означає наявність повного обов'язку позивача щодо доказування ним обставин на обґрунтування позову.

3.3. Активи, щодо яких може застосовуватися санкція, передбачена пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції».

3.3.1. Стаття 4 Закону України «Про санкції» розрізняє два види активів, щодо яких може бути застосована санкція: 1) активи, які безпосередньо належні певній фізичній або юридичній особі; 2) активи, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними, однак цей Закон України не визначає конкретного змісту терміну «активи».

В статті 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06.12.2019 №361-ІХ наведено визначення терміну «актив» як коштів, у тому числі електронних грошей, іншого майна, майнових та немайнових прав, та «активи, пов'язані з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням» як всі активи, що прямо (а щодо права власності на корпоративні права - також опосередковано (через інших осіб) перебувають у власності, в тому числі у спільній власності, або передаються на користь осіб, включених до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (далі - перелік осіб), осіб, які здійснюють фінансові операції від імені або за дорученням осіб, включених до переліку осіб, та осіб, якими прямо або опосередковано (через інших осіб) володіють або кінцевими бенефіціарними власниками яких є особи, включені до переліку осіб, а також активи, отримані від таких активів.

Також стаття 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996-ХІV визначає активи як ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому.

Статтею 41 Конституції України визначено, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Право власності набувається у порядку, визначеному законом.

Частиною 1 статті 190 Цивільного кодексу України (далі-ЦКУ) визначено, що майном як особливим об'єктом вважаються окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки.

Статтею 316 ЦКУ визначено, що правом власності є право особи на річ (майно), яке вона здійснює відповідно до закону за своєю волею, незалежно від волі інших осіб.

Відповідно до частини 1 статті 317 ЦКУ, власникові належать права володіння, користування та розпоряджання своїм майном.

Згідно з частинами 1, 2, 7 статті 319 ЦКУ власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд. Власник має право вчиняти щодо свого майна будь-які дії, які не суперечать закону. Діяльність власника може бути обмежена чи припинена або власника може бути зобов'язано допустити до користування його майном інших осіб лише у випадках і порядку, встановлена законом.

Загалом правом володіння визнається юридично забезпечена можливість панування власника над майном, не пов'язана з використанням його властивостей; право користування визначає можливість видобування корисних властивостей речей для задоволення потреб власника чи інших осіб; право розпорядження майном - це можливість його власника визначати долю такого майна, що зокрема полягає в можливості зміни фізичної сутності майна аж до його повного знищення або шляхом відмови від права на майно.

Правовий аналіз дефініції поняття «активи» дозволяє зробити висновок про те, що така правова категорія включає в себе і поняття «майно», проте поняття «активи» за своїм змістом є більш широким, тобто повністю включає в себе поняття «майно», але не обмежується таким.

Окрім того, аналіз практики ЄСПЛ засвідчує, що термін «майно» (possessions), по-перше, має автономне значення в контексті застосування Конвенції 1950 року та протоколів до неї; по-друге, стосується цілої низки об'єктів, щодо яких у фізичних і юридичних осіб виникли або можуть виникати в майбутньому майнові інтереси: а) речей; б) майнових прав; в) активів; г) боргових зобов'язань за судовими рішеннями; д) корпоративних прав на активи компаній; е) майнових прав, які виникають із зобов'язань на фондовому та інших фінансових ринках; є) клієнтського портфелю компанії; ж) прав, які надаються за банківськими та іншими ліцензіями у сфері здійснення професійної діяльності; з) прав та інтересів щодо очікуваного доходу; и) прав, які стосуються об'єктів інтелектуальної власності; і) прав щодо передачі майна та/або житла в оренду; ї) прав на отримання соціальних виплат та пенсій; к) пов'язані із завданням шкоди майну особи внаслідок збройних конфліктів.

Також термін «майно» поширюється на всі «безумовні права», які може довести особа, включаючи, зокрема, активи, що пов'язані з приватним правом (такі як пайові внески чи фінансові претензії, в основі яких лежить контракт або делікт), а також окремі економічні й соціальні виплати, які пов'язані з публічним правом.

Крім того, у розумінні статті 1 Протоколу 1 до Конвенції 1950 року порушенням може бути лише те право на майно або відповідні інтереси особи в майні, якщо про такі інтереси заявлено й особа мала законні підстави вважати такі інтереси своїми.

Отже, порівнюючи поняття «майна» у розумінні статті 1 Протоколу 1 з поняттям, визначеним у національному законодавстві, можна висувати, що вони співпадають за своїм змістом. Не зважаючи на певні термінологічні розбіжності, вони охоплюють собою: окремі речі, сукупності речей, а також майнові права та обов'язки.

3.3.2. З матеріалів справи вбачається, що 10.01.2011 між третьою особою-1 та відповідачем укладено контракт №558-01/11, згідно з яким третя особа-1 (Постачальник) зобов'язалась виготовити та поставити у власність відповідача (Замовник) певні вироби, зокрема И-256.20-2М (запасні частини до гелікоптера МІ-28Н), 9С477 (запасні частини до гелікоптера МІ-24, МІ-35); И-505.20-2М (контрольно-перевірочна апаратура), а відповідач повинен був здійснити оплату та прийняти зазначені в контракті вироби.

Умовами пункту 5.1 такого контракту визначалось, що для закупівлі комплектуючих виробів та підготовки виробництва Замовник на підставі рахунку Постачальника упродовж 20 днів, здійснює передоплату у розмірі 50% загальної суми постачання або партії постачання. Згідно з пунктом 5.3 цього контракту розрахунок за продукцію, що поставляється, проводиться в доларах США чи рублях рф відповідно до курсу долару США на дату проведення платіжних операцій з обов'язковим підтвердженням курсу валюти оплати.

У рамках вищевказаного контракту сторонами в період 2011-2014 років підписано низка специфікацій та додаткових угод: специфікації №1, №4, №5, №6, №7, №8, №9, №10, №11, додаткова угода №1 від 15.04.2011, додаткова угода №2 від 06.05.2011, додаткова угода №3 від 18.05.2011, додаткова угода №4 від 30.09.2011, додаткова угода №5 від 05.12.2011, додаткова угода №6 від 23.02.2012, додаткова угода №7 від 28.05.2012, додаткова угода №8 від 18.01.2013 із протоколом розбіжностей, додаткова угода №9 від 22.1.2013, додаткова угода №10 від 07.08.2013, додаткова угода №11 від 24.02.2014.

30.07.2015 (й додатково 05.08.2015) третя особа-1 звернулась до Торгово-промислової палати України з заявою про засвідчення форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) для суб'єктів господарювання/ фізичних осіб за договірними зобов'язаннями, де повідомлялось про неможливість виконання контракту №558-01/11 від 10.01.2011 року з відповідачем та про непоставлені з березня 2014 року проплачені вироби на суму 5 489 241 доларів США через запровадження санкцій у виді заборони (обмеження) експорту виробів, які зберігаються на складі.

Відповідач 05.04.2019 звернувся до арбітражного суду міста москви із заявою про видачу виконавчого листа на примусове виконання Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті рф від 19.01.2018 в справі №216/2016, яким вирішено стягнути на користь відповідача з третьої особи-1 суму попередньої оплати в розмірі 5 489 241 доларів США за контрактом від 10.01.2011 №558-01/11, а також 56 557 доларів США судового збору.

Позивач звернувся із запитом від 10.05.2023 №58095/38.1.1/8-23 до Служби безпеки України, яка листом проінформувала, що відповідач здійснює права тотожні за змістом здійсненню права розпорядження активами, у вигляді майна, на яке може бути звернуто стягнення в межах санкційних процедур, а саме: вироби 9С477 БД1.320.024, у кількості 9 комплектів, вироби И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01 у кількості 10 комплектів та вироби И-505.20-2М ТИСУ.468214.094-01 у кількості 2 комплектів, які знаходяться на складі готової продукції у третьої особи-1.

11.08.2023 з метою встановлення актуального переліку активів, щодо яких відповідач здійснює права тотожні за змістом здійсненню права розпорядження, та які фактично перебувають у розпорядженні третьої особи-1, позивач направив запит від 11.08.2023 №106240/38.4.1/33-23, у відповідь третя особа-1 надало копії аналогічних документів за контрактом №558-01/11 від 10.01.2011.

Крім того, вищезазначена відповідь містить акт інвентаризації виробів 9С477, И-256.20-2М та И-505.20-2М, які знаходяться на складі готової продукції, з якого вбачається наявність виробів, а саме: 10 комплектів; вироби И-505.20-2М ТИСУ.468214.094-01 у кількості 2 комплектів.

Також в матеріалах справи наявний сертифікат кінцевого користувача відповідача №075 від 29.11.2012, який був наданий на виконання пункту 12.1 контракту від 10.01.2011 №558-01/11, де зазначено такі відомості – споживач: ПАТ «Роствертол», 344038, Російська Федерація, Ростовська область, м. Ростов-на-Дону, вул. Новаторів, буд. 5; експортер – Державне підприємство «Львівський державний завод

«ЛОРТА», 79040, м. Львів, вул. Патона, буд. 1; опис – вироби И-256.20-2М серійні (Держзамовлення) – 14 шт., вироби И-256.20-2М експортний варіант (англійське виконання) – 6 шт., вироби 9С477 серійні (Держзамовлення) – 13 шт., вироби 9С477 експортний варіант (англійське виконання) – 11 шт.; місце встановлення – гелікоптер МІ-28Н, гелікоптер МІ-35; кінцеве користування – російська федерація, ПАТ «Роствертол».

З огляду на вищенаведене, суд вважає, що відповідач може вчиняти дії тотожні за змістом здійсненню права розпорядження щодо виробів, виготовлених на його замовлення третьою особою-1, яка фактично зберігає такі у себе, та які відповідають змісту поняттю «активи», а тому такі можуть бути стягнуті у дохід держави у разі застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції».

3.4. Щодо пропорційності втручання у право власності.

Згідно із статтею 41 Конституції України кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Право приватної власності набувається в порядку, визначеному законом. Громадяни для задоволення своїх потреб можуть користуватися об'єктами права державної та комунальної власності відповідно до закону. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним. Примусове відчуження об'єктів права приватної власності може бути застосоване лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, на підставі і в порядку, встановлених законом, та за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості. Примусове відчуження таких об'єктів з наступним повним відшкодуванням їх вартості допускається лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану. Конфіскація майна може бути застосована виключно за рішенням суду у випадках, обсязі та порядку, встановлених законом.

Відповідно до статті 1 Протоколу 1 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права. Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів.

Відтак обмеження права власності має переслідувати законну мету за допомогою засобів, які є пропорційними меті (наприклад, рішення ЄСПЛ у справі «Беелер проти Італії» від 05.01.2000, заява № 33202/96). Також будь-яке втручання державного органу у право на мирне володіння майном повинно забезпечувати «справедливий баланс» між загальним інтересом суспільства та вимогами захисту основоположних прав конкретної особи (рішення ЄСПЛ у справі «Джеймс та інші проти Сполученого Королівства» від 21.02.1986, заява № 8793/79).

Відповідно до системи захисту прав людини, встановленої Конвенцією 1950 року, національні органи повинні зробити первинну оцінку не лише існування проблеми, що викликає суспільне занепокоєння, та вимагає вжиття заходів щодо позбавлення власності, так і власне заходів, які необхідно вжити. У цьому, як і в інших сферах, на які поширюються гарантії Конвенції, національні органи користуються певною свободою розсуду (рішення ЄСПЛ у справі James та інші проти Великої Британії від 21.02.1986 заява №8793/79, параграф 46). Відповідно, на національні органи покладається оцінка того, чи позбавлення власності є пропорційним засобом досягнення законної мети в суспільних інтересах.

Отже, право власності не є абсолютним, оскільки держава може вимагати від власників майна дотримуватися певних зобов'язань, а у разі, якщо особи своїми діями створюють суттєву загрозу національній безпеці, інтересам громадян країни, наприклад, через фінансування чи підтримку війни проти цієї країни, держава може вжити заходів на припинення чи попередження таких дій.

Вирішуючи питання про можливість стягнення активів варто взяти до уваги і практику ЄСПЛ.

Так, відповідно до статті 9 Конституції України та частини 1 статті 19 Закону України «Про міжнародні договори України», чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Ба більше, відповідно до статті 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», до джерела права, яке мають застосовувати суди України при розгляді справ, віднесено і практику ЄСПЛ.

Таким чином, використання національними судами при розгляді справ терміну «майно» саме у розумінні ЄСПЛ має вважатися законним і таким, що відповідає європейським стандартам прав людини, створює передумови для зменшення числа заяв до ЄСПЛ.

Поняття «власність» використано у статті 1 Протоколу 1 для позначення об'єкта, що має економічну цінність. У такому значенні власність є економічною категорією та синонімом поняття майно. Відтак

«власність» – це будь-які економічні блага, предмети як матеріального, так і нематеріального світу, що знаходяться у стані привласненості фізичної або юридичної особи. Крім того, стан привласненості може закріплюватися не тільки за допомогою права власності, а й інших прав (речових та зобов'язальних, абсолютних та відносних тощо).

Аналіз практики ЄСПЛ дає можливість стверджувати, що термін «власність» у статті 1 Протоколу 1 використовується у значенні саме економічного блага, яке може бути предметом як матеріального, так і нематеріального світу. На це вказує застосування у рішеннях ЄСПЛ, для розкриття категорії майна таких понять, як активи («Pressos Compania Naviera S. A. and Others v. Belgium» (1), заява № 17849/91, рішення від 28.10.1995 р.).

В постанові Великої Палати Верховного Суду від 07.04.2020 у справі № 916/2791/13 наведена правова позиція про те, що втручання у право власності, навіть якщо воно здійснюється згідно із законом і з легітимною метою, буде розглядатися як порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції, якщо не буде встановлений справедливий баланс між інтересами суспільства, пов'язаними із цим втручанням, й інтересами особи, яка зазнає втручання в її право власності. Отже, має існувати розумне співвідношення (пропорційність) між метою, досягнення якої передбачається, та засобами, які використовуються для її досягнення (пункт 6.43 постанови). З цього приводу Велика Палата Верховного Суду наголошує, що не кожне втручання у право мирного володіння майном зумовлює порушення принципу пропорційності (пункт 6.48 постанови).

Суд вважає, що втручання у права відповідача щодо стягнення активів в дохід держави відповідатиме підставам, що визначені у Законі України «Про санкції», та має легітимну мету – забезпечити контроль за активами юридичної особи, яка своїми діями створила суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності), зупинити агресивні дії рф.

В даному випадку суд враховує співмірність застосування санкції у виді стягнення активів в дохід держави зі шкодою, що завдана інтересам суспільства діями відповідача.

При застосуванні такої санкції як стягнення активів в дохід держави суд повинен враховувати співмірність (пропорційність) її застосування із шкодою, що завдана інтересам суспільства діями відповідача. Критеріями сумісності заходу втручання у право на мирне володіння майном із гарантіями статті 1 Першого протоколу до Конвенції є те, чи ґрунтувалося таке втручання на національному законі, чи переслідувало легітимну мету, що впливає зі змісту вказаної статті, а також чи є відповідний захід пропорційним легітимній меті втручання у право.

Втручання держави у право власності повинно мати нормативну основу у національному законодавстві, яке є доступним для заінтересованих осіб, чітким, а наслідки його застосування – передбачуваними. Якщо можливість втручання у право власності передбачена законом, Конвенція надає державам свободу розсуду щодо визначення легітимної мети такого втручання: або з метою контролю за користуванням майном відповідно до загальних інтересів, або для забезпечення сплати податків, інших зборів або штрафів.

Отже, має існувати розумне співвідношення (пропорційність) між метою, досягнення якої передбачається, та засобами, які використовуються для її досягнення.

У контексті зазначеного суд також враховує інформацію, яка публікується Управлінням Верховного комісара ООН з прав людини (далі - УВКПЛ ООН) щодо втрат серед цивільних осіб після початку вторгнення російської федерації на територію України. Ці відомості є загальновідомими, широко освітленими у ЗМІ, не потребують доказування в силу частини третьої статті 78 КАС України.

Так, на офіційному веб-сайті УВКПЛ ООН опубліковано таку інформацію станом на 11.09.2023: «3 24 лютого 2022 року, коли почалася широкомасштабна збройна агресія рф, до 10 вересня 2023 року УВКПЛ зафіксувало 27 149 жертв серед цивільного населення у країні: 9 614 загиблих і 17 535 осіб поранених. Це включало: 21 941 жертв (7 481 убитих і 14 460 осіб поранених) на території, контрольованій Урядом. УВКПЛ вважає, що фактичні цифри значно вищі, оскільки отримання інформації з деяких місць, де тривають інтенсивні бойові дії, було відкладено, а багато звітів усе ще очікує підтвердження. Більшість зафіксованих втрат серед цивільних осіб було спричинено застосуванням вибухової зброї з великою зоною ураження, включаючи обстріли з важкої артилерії та реактивних систем залпового вогню, а також ракетні та авіаудари».

Відтак застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», до відповідача та стягнення активів відповідає критерію «необхідності у демократичному суспільстві», містить «суспільний інтерес» та має «легітимну мету», оскільки у їх запровадженні, з огляду на визнані факти військової агресії щодо України, існує нагальна потреба. Також застосована санкція не є порушенням статті 41 Конституції України, статті 1 Додаткового протоколу до Конвенції.

3.5. Висновки суду.

Відповідно до частин 1, 2 статті 9 КАСУ розгляд і вирішення справ в адміністративних судах здійснюються на засадах змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості. Суд розглядає адміністративні справи не інакше як за позовною заявою, поданою відповідно до цього Кодексу, в межах позовних вимог. Суд може вийти за межі позовних вимог, якщо це необхідно для ефективного захисту прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

В частині 6 статті 283-1 КАСУ визначено, що особливістю провадження у справах про застосування санкцій є те, що суд ухвалює рішення на користь тієї сторони, сукупність доказів якої є більш переконливою порівняно із сукупністю доказів іншої сторони.

Згідно з частиною 7 статті 283-1 КАСУ за результатами розгляду позовної заяви ВАКС ухвалює одне з таких рішень: 1) про задоволення позовних вимог повністю або частково та застосування до фізичної або юридичної особи санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції»; 2) про відмову у задоволенні позову.

Розглянувши матеріали судової справи, заслухавши пояснення представників позивача та третьої особи-1, всебічно і повно з'ясувавши в судовому засіданні усі фактичні обставини справи, на яких ґрунтується позов, об'єктивно, всебічно, повно оцінивши в їх сукупності докази, які мають юридичне значення для розгляду справи і вирішення спору по суті, суд вважає доведеним те, що відповідач завдав істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України шляхом активної участі в організації підготовки збройної агресії проти України та в організації безпосередньої збройної агресії проти України шляхом виробництва військової техніки на замовлення міністерства оборони російської федерації, а також вчинення дій, які суттєво сприяли створенню загрози національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України шляхом постачання військової чи спеціальної техніки, інших засобів та знярядь здійснення збройної агресії проти України, забезпечення ремонту таких засобів і знярядь, тобто вчинення дій, передбачених підпунктом г) пункту 1) частини 4 статті 5-1 та підпунктом а) пункту 2 частини 4 статті Закону України «Про санкції», й відтак наявні підстави застосування до нього санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції».

Тому цей позов підлягає задоволенню шляхом стягнення активів в дохід держави. Разом з тим суд зазначає, що вирішення питань щодо покладення податковою службою фінансових зобов'язань на третю особу-1 чи її звільнення від таких, не належить до компетенції суду, не охоплюється позовними вимогами, та може бути вирішено Кабінетом Міністрів України як визначеним Законом України «Про санкції» компетентним органом, який здійснює повноваження у сфері управління активами, щодо яких ухвалено судові рішення про застосування санкції, при визначенні порядку та способу його виконання.

3.6. Розподіл судових витрат та необхідність негайного виконання рішення.

Відповідно до статті 139 КАСУ відсутні підстави для розподілу судових витрат, оскільки на підставі пункту 25 статті 5 Закону України «Про судовий збір», позивач звільнений від сплати судового збору, та відсутні докази понесення інших судових витрат сторонами даної справи.

Також рішення суду про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», не належить до судових рішень, які виконуються негайно.

Керуючись статтями 2, 12, 72-79, 99, 243-246, 250, 251, 255, 257, 262, 268-272, 283-1 КАСУ, Законом України «Про санкції», суд

ВИРІШИВ:

1. Задовольнити позов Міністерства юстиції України (код 00015622, адреса: 01001, місто Київ, вулиця Архітектора Городецького, будинок 13) до

Ростовського вертолітного виробничого комплексу Публічного акціонерного товариства «Роствертол» імені Б.М.Слюсаря (Ростовский вертолетный производственный комплекс Публичное акционерное общество «Роствертол» имени Б.Н.Слюсаря, основний державний реєстраційний номер 1026102899228, ідентифікаційний номер платника податків 6161021690, адреса: 344038, російська федерація, Ростовська область, місто Ростов-на-Дону, вулиця Новаторів, будинок 5)

за участю третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні позивача:

1. Державне підприємство «Львівський державний завод «ЛОРТА» (код ЄДРПОУ 30162618, адреса: 79040, місто Львів, вулиця Патона, 1),

відповідача:

2. Акціонерне товариство «Вертольоти Росії» (Акционерное общество «Вертолеты России», основний державний реєстраційний номер 1077746003334, ідентифікаційний номер платника податків

7731559044, адреса: 115054, російська федерація, місто Москва, вулиця Велика Піонерська, будинок 1),
3. Державна корпорація зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех» (Государственная корпорация по содействию разработке, производству и экспорту высокотехнологичной промышленной продукции «Ростех», основний державний реєстраційний номер 1077799030847, ідентифікаційний номер платника податків 7704274402, адреса: 119991, російська федерація, місто Москва, Гоголівський бульвар, будинок 21).

2. Застосувати до Ростовського вертолітного виробничого комплексу Публічного акціонерного товариства «Роствертол» імені Б.М.Слюсаря санкцію, передбачену пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції».

3. Стягнути в дохід держави активи, щодо яких Ростовський вертолітний виробничий комплекс Публічне акціонерне товариство «Роствертол» імені Б.М. Слюсаря може вчиняти дії тотожні за змістом здійсненню права розпорядження, а саме виготовлені в межах контракту №558-01/11 від 10.01.2011 між ним та державним підприємством «Львівський державний завод «ЛОРТА», яке фактично їх зберігає:

- вироби 9С477 БД1.320.024 у кількості 9 комплектів:

1. виріб 9С477 БД1.320.024, заводський номер 29141445, експортний варіант;
2. виріб 9С477 БД1.320.024, заводський номер 60177227, експортний варіант;
3. виріб 9С477 БД1.320.024, заводський номер 60177228, експортний варіант;
4. виріб 9С477 БД1.320.024, заводський номер 29141447, експортний варіант;
5. виріб 9С477 БД1.320.024, заводський номер 29141449, експортний варіант;
6. виріб 9С477 БД1.320.024, заводський номер 29141446, експортний варіант;
7. виріб 9С477 БД1.320.024, заводський номер 29141448, експортний варіант;
8. виріб 9С477 БД1.320.024, заводський номер 29141450, експортний варіант;
9. виріб 9С477 БД1.320.024, заводський номер 29141452, експортний варіант.

- вироби И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01 у кількості 10 комплектів:

1. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141445, експортний варіант;
2. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141446, експортний варіант;
3. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141447, експортний варіант;
4. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141448, експортний варіант;
5. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141449, експортний варіант;
6. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141450, експортний варіант;
7. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141451, експортний варіант;
8. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141452, експортний варіант;
9. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141453, експортний варіант;
10. виріб И-256.20-2М ТИСУ.468330.135-01, заводський номер 29141454, експортний варіант.

- вироби И-505.20-2М ТИСУ.468214.094-01 у кількості 2 комплектів:

1. виріб И-505.20-2М ТИСУ.468214.094-01, заводський номер 29101334, експортний варіант;
2. виріб И-505.20-2М ТИСУ.468214.094-01, заводський номер 60193113, експортний варіант.

4. У разі проголошення в судовому засіданні лише вступної та резолютивної частин рішення суду (скорочене рішення) повний текст рішення суду складається не пізніше п'яти днів з дня проголошення. Повний текст рішення суду підписується всім складом суду та не пізніше наступного дня після підписання його копія надсилається учасникам справи, їх представникам на офіційні електронні адреси (у разі їх наявності) та опубліковується на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду.

5. Апеляційна скарга на рішення Вищого антикорупційного суду може бути подана учасником справи та/або його представником до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду протягом п'яти днів з дня проголошення рішення суду.

Якщо в судовому засіданні було проголошено лише вступну та резолютивну частини рішення суду (скорочене рішення), зазначений строк обчислюється з дня складення повного тексту рішення суду та його опублікування на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду.

Учасники справи, які не були присутні при проголошенні рішення суду, а також особа, яка не брала участі у справі, якщо суд вирішив питання про її права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, мають право оскаржити рішення суду протягом п'яти днів з дня його опублікування на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду.

6. Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

7. Судове рішення в день набрання ним законної сили надсилається до Кабінету Міністрів України як органу, який здійснює повноваження у сфері управління активами, щодо яких ухвалено судове рішення про застосування такої санкції, для визначення порядку та способу його виконання, а також до апарату Ради національної безпеки і оборони України.

Повний текст рішення підписано 29.09.2023.

Головуючий суддя Дубас В.М.

/підпис/

Суддя Ногачевський В.В.

/підпис/

Суддя Танасевич О.В.

/підпис/

ВИГОТОВЛЕНО З АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ ДОКУМЕНТООБИГУ СУДУ
Ухвала (рішення) не набрала(о) законної сили.
Секретар с/з: *[Signature]*
Станом на 29 вересня .20 23

Державний архів України
Хмельницька обласна філія

Всього в копії *15*
Михайло арх.
Секретар судового закладання відділу
забезпечення судового процесу
виправу Вадим Вікторович
О.П. Омелянчук
20.05.15